

hêviya gel

Sal:4
Hejmar: 31
Tirmeh 1990

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BÎNDEST YEKBÎN!

KOKUŞMUŞ DÜZENİ

KARARNAMELER KURTARAMAZ!..

Eğer bazıları yaptıklarından utanıyor ve yaptıklarının duyulmasından korkuyorsa; eğer bazıları kendi koyduğu yasalarla ülkeyi yönetemiyor ve sık sık ek baskı yasalarını koymak ve halkını korkutmak istiyorsa bu gidişat hayra alamet değil.

T.C. Dünyada az benzeri bulunan faşist 1982 Anayasası ve buna bağlı yasalarla ülkeyi yönetemez hale gelmiş bulunmaktadır. Bu nedenle hergün yeni yeni tedbirlere baş vurmak zorunda kalıyor. "Kanun Hükmünde Kararnameler"le baskının dozunu arttırarak yol almak istiyor. Durumun ciddiyeti -iktidar ve muhalefetiyle- tüm burjuva partilerini Misak-ı milliye koruma doğrultusunda birleştirdi. Ard arda yapılan zirve toplantılarında sessiz sedasız bir darbe olayı yaşandı ve ardından bir dizi Kanun Hükmünde Kararnameler hızla işlerliğe kondu. Demokratik kamuoyunun SS kararnamesi diye adlandırdığı bu yeni kararnamelerin asıl hedefi Kürt halkını ve O'nun ulusal kurtuluş savaşımını boğmaktır. 413 sayılı KHK ile Kürdistan'da suç işlemeye müsait herkes, suç işlemese de sürgün edilebilecek; Kürdistan'da yaşanan olayları basın yazamayacak, bu konuda sadece Sömürge valisinin verdiği bilgiler basın için tek "doğru" kaynak olarak kabul edilecek. Kürt meselesinden ve Kürdistan'da yaşanan olaylardan bahseden basın matbaalarda basılmayacak.

Bu kadar engeller bile burjuvazi için yeterli görülmedi. Ardından 425 sayılı KHK çıkarıldı. Bununla da işçi sınıfının çok kısıtlı olan grev hakkı iyice elin-

den alınmış oldu.

426 sayılı KHK ile Batman ve Şırnak gibi Kürdistan ilçe merkezleri il statüsüne çıkarıldı ve hemen asker, polis ve istihbarat görevlilerinin sayıları artırıldı. Beslemeli itlerinin gelir durumlarında daha bir rahatlık yaratmak için de 427 sayılı KHK çıkartılarak bununla işe ve tayin bedellerinin miktarı yeniden belirlendi.

Bütün bunlar, T.C.nin, Kürdistan ve demokratik basına yönelik saldırısının bir parçası ve zirvede alınan "saldırı" kararının pratikte yansımasıdır.

Baskı politikası için bir yanını oluşturmaktadır. T.C. ikili oynamaya çalışan, sahte bir "Avrupa" devletidir. Bunca baskı ve zulmün yanısıra, TBKP resmen legal parti kurmak için müracaatta bulundu ve başta genel sekreter ve genel başkanları olmak üzere serbest bırakıldılar. Hiç kuşkusuz, biz, hiç bir insanın faşizmin zindanlarında tutulmasından yana değil; aksine, zindanların boşalması amacıyla mevcut gücümüzle mücadelenin içindeyiz. Bu anlamda, Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun tahliyeleri sevindiricidir. Ancak bu gelişmelerin, T.C.nin sahte ve ikiyüzlü politikasının bir yönünü oluşturduğunu asla gözardı etmemek gerekir. Bir yandan KHK ile Kürdistanı kan gölüne çevirirken; bu alandan haber dahi vermeyi şidetle engellemeye çalışırken, işçi grevlerini dahi yasaklar-ken; Diğer yandan TBKP liderlerini tahliye ederek ve ardından TBKP'nin kuruluş müracaatına sessiz kalarak

Dünya kamuoyunun dikkatlerini bu konuya çakmakta ve onları aldatmaya çalışmaktadır. Ayrıca bu tavırla T.C., meşhur makyavelist politikasıyla, Türkiye ve Kürdistan'da yükselen mücadeleyi sekteye uğratmak için demokrasi güçlerini karşı karşıya getirmek ve en azından onları bölüp güçsüz düşürmek istemektedir.

Her gün yeni yeni kararnameler ilan edip ardından yenilerine ihtiyaç duyan, faşist anayasayla bile ülkedeki gelişmeleri kontrole alamayan TC., sunni solunumla fazla yaşayamayacaktır. Bu çırpınımlar onun sonuna alamettir. Tek başına hiç bir gücün iktidarı alaşağı edemeyeceği gün gibi ortadadır. Kokuşmuş düzeni yıkma yolunda son darbeyi indirmek için tüm ilerici, devrimci güçlerin ilkeli birliğini yaratmak görevi, hepimizindir.

ÖZÜR..

Birhayli gecikmiş olarak çıkıyoruz. üzerimizde 413 sayılı yasaların baskısı yoktu..Genel sekreterimiz yiğit insan Zeki Adız'ın hastalığı, vefatı, toprağa verilışı, taziye toplantıları, anmalar ve ardından onun bıraktığı doldurulmaz boşluğu az da olsa giderme çalışmaları yayınumuzun gecikmesine neden oldu. Bu nedente bazı birimlerimizin eylem haberlerini kısaca verirken çok sayıda eylem haberlerini de gecikmiş haber kabul ederek; ve yer darlığı nedeniyle veremedik.

Okuyucu ve taraftarlarımızın bizi anlayışla karşılayacağını umut ederiz.

BU POLİTİKA GÜNÜBİRLİK POLİTİKADIR BUNU YUTANLAR DA KASABA POLİTİKACISIDIR

TEVGER üyesi YSK'nın yayın organı Yekitiya Sosyalist, 23. Sayısında TEVGER'in "legal" parti konusunda politikasızlığını eleştiriyor; (hangi konuda politikası varsa!..) ve TKSP'nin "ben gidip legal sol parti içinde yer alırım, geliyorsanız gelin" türünden dayatmasını ve bu tavrının TEVGER üyesi diğer bazı güçler tarafından desteklenmesini acayip karşılıyor ve "Bu politikaya ne denileceğini insan şaşırıyor" diyor.

Şaşırma gerek yok beyler... Bu tavrı günü birlik politikanın doğal sonucudur. Devrimciler iş yaparken karşısındaki güçleri ve onların ideolojik-politik hattına denk düşen ve düşebilecek tavırları iyi hesaplamak zorundadırlar. Bunu görmemek, küçük burjuva hareketlerin birliktelikler konusunda samimi olmayan yaklaşımlarını ve ardında yatan gerçek nedenlerini doğru tahlil edememek, gelene ağam gidene paşam demek, kasaba politikacılığıdır.

TKSP'nin Hevkarı'yi oluşum aşamasında bırakıp TKP'nin ardından "Sol-Birlik'e" gidişi ve ardından PPKK'nın aynı yola koyulması; UDG zamanında DDKD'nin UDG'yi hiçe sayarak, TİP-TSİP-TKP ile birlikte dörtlü çağrı içinde yer alması (ki bu çağrı sosyalistlerin birliği için bir çağrıydı ve PPKK, DDKD adıyla bu çağrıları yapan KİP'in mirasına sahip çıkıyor); TKP'nin "Sol-Birlik'i" nazarı dikkate almadan Türk burjuvazisiyle uzlaşacak bir program hazırlayıp Türkiye'ye gitmesi ne ise, bugün TKSP'nin TEVGER'e dayattığı budur; ve TKSP'nin tavrını açıktan eleştiremeyen kasaba politikacıları da yarın ardından gidecek olanlardır.

TKSP bu yolun yolcusudur. Bu nedenle fazlaca üzerinde durmanın anlamı yok. Ancak şaşkınlıkları önlemek için bazı konuları yinelemekte fayda var. TKSP, önüne koyduğu Federatif bir Kürdistan hedefine genel bir kitle ayaklanmasıyla varacak. Bu kitle ayaklanması ise, sadece Kürdistan işçisi ve aydınıyla olmayacak; daha az kan dökülmesi için, Türkiye işçi sınıfı ve emekçileriyle birlikte bu genel ayak-

lanmanın şartları yaratılacaktır. Asıl hedef ve bu hedefe varmak için gerekli mücadele yöntemi bu olunca TKSP'yi anlamak mümkün. Bu nedenle TEVGER programındaki "Bağımsız Kürdistan Cumhuriyeti" TKSP'yi fazla ilgilendirmez; Bu nedenle Kürdistanlı en geniş güçlerin birliği, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki güçlerle ittifaqlar, gerilla hareketi ve askeri politika TKSP'yi ilgilendirmez. Onları ilgilendiren "Sol Birlik", "Yeni oluşum" ve benzeri platformlardır. Yapısı, ideolojisi buna müsaittir; ve ancak bu alanda çalışma zemini bulabilir. Bunca deneyden sonra artık şaşırmadan bunları bilmek gerekiyor.

TKSP ve benzerlerine (çünkü bu yolda O yalnız değildir) Asıl eleştiri ve sorgulama TEVGER kurulacağı zaman yapılmalıydı. Ve nitekim bunu yapan TSK vb. güçler TEVGER içindeki diğer güçlerin eleştirileriyle karşılaştılar, TEVGER'i eleştirenler -az daha- birlik düşmanı ilan edileceklerdi. TKSP ve aynı kanalda kendine yer arayan ve bu anlamıyla TKSP'nin kötü bir kopyesi olma yolunda olan bazı güçler, kitlelerin birlik istemlerini kendi günübirlik çıkarları uğruna kullandılar, kullanmaya çalışıyorlar. Bu nedenle TEVGER kendi programı çerçevesinde ciddi hiç bir iş yapmamıştır. Ve Kürdistan'da en geniş güçleri kapsayan ve pratikte iş yapabilecek güç ve eylem birliklerinin doğmasını engellemiştir. Bu yolla iyi niyetli insanları yıllarca oyaladılar ve hala, kimileri, TEVGER'in ismen varlığını sürdürerek, kimileri de "sosyalist birlik" ve benzeri platformlar oluşturarak, oyalamaya çalışıyorlar. Bu oluşumların içinde yer alan güçler, örneğin TEVGER'i oluşturanlar, "Hevkarı" ve "Sol Birlik" olayını ne kadar yargıladılar? Bu oluşumları terk eden veya bu oluşumlarda yalnız bırakılanlar, bozulan bu birlikleri nasıl değerlendirdiler?

"Sol Birlik" olayına, TKP'nin yanında imza atarak ismi meşruluk kazansın diye gidenler, beş yılı aşkın süredir siyasi birlik için birbirlerini çekiştirenler bu ve benzeri nedenlerle kırılabilir gibi parçalandılar. Şimdi bu kırışmaları

toplama uğraşısı içinde olanlar ne kadar gerçekçidirler? Ne kadar samimi-dirler?

Bu güçler, içinde yer aldıkları ve dağıttıkları birliktelikler için ciddi gerekçeler getirmedikleri gibi, TEVGER'i kurarken de "Sol Birlik" değerlendirmesinde de hiç bir zaman tutarlı olmadılar. Örneğin PPKK, yeni gelin gibi, hem ağladı hem gitti. Tabanın zorlamasıyla, bir yandan eleştirdi, diğer yandan da TBKP ülkeye dönünceye kadar "Sol Birlik" içinde yer aldı. TKSP ise, sadece; "bize giderken haber dahi vermediler; ayp ettiler" türünden bir sitemle yetindi. "Sol Birlik" in akibeti, TEVGER oluşum toplantısında sorulduğunda da "hesabını vermeyeceklerini" açıkça belirttiler.

Şimdi onlar aynı yolu denemeye çalışıyorlar. Bunu yaparken onlar kadar cesaretli de davranamıyorlar. Kendi kimlikleriyle çıkamıyorlar, Kürt halkının TC'nin tüm kurumlarından ayrılmaya başladığı, kitlesel ayaklanmaların yaşandığı bir dönemde kitleleri "yeni Oluşum" vb. güçlerin ardına takmaya hazırlanıyorlar. Görünen o ki, günübirlik politikanın sahipleri, legal parti işine çok istekli oldukları halde, bu konuda da kendileri lokomotif olma cesaretini kendilerinde göremiyorlar. Günübirlik politikanın çıkmazı burda yatıyor. Hak elde etmek için bedel ödemeye hazır değildir.

Günü birlik politikayla, dar grup çıkarlarının her şeyin önünde tutulmasıyla Kürdistan devriminin çıkarları gelişir. Bu politikayı iyi tanımak, teşhir etmek ve bu tür politikaların ardında oyalanan devrimci yurtsever kesimleri duyarlı kılmak, şaşkınlıkları azaltır kanısındayız.

Kürdistan'da sağlıklı birlikteliklerin oluşması ipliği pazara çıkmış politikaları dışlayarak, samimi yaklaşımlarla mümkündür. Bağımsız ve özgür Kürdistan ortak paydasında biraraya gelinmiyorsa, bunun en belirgin sebebi, yaklaşımlarda gerekli samimiyetin gösterilmemesi ve güvenin sağlanmamasıdır. Kürdistan'lı hareketlerin bu konuda iyi bir sınav vermedikleri ise, acı gerçeğimizdir.

Kemalizmi gerçek boyutlarıyla sergilemekten kaçınan, onu şirin göstermeye gayret edenler kendilerini aldatıyorlar. Devrimciler sapla-samanı birbirinden ayırt edecek düzeydedirler; ve komplocu mantığın bir ürünü olarak, günübirlik çıkarlar için ileri sürülen düşüncelerle; gerçek samimi düşünceleri, olaylar arasındaki diyalektik bağı kurarak ayırmak zorundadırlar. Bu nedenle, M.Kemal'in Kürdistan konusunda dönem dönem ve değişik nedenlerle söylediklerini ve günümüzde M.Kemal'e benzemek isteyenlerin sarfettikleri sözleri de bu mantıkla ele almak ve değerlendirmek gerekir.

Misak-ı milli'den taviz vermeyen ve Kemalizme alkış tutan 2000'e Doğru dergisi yöneticileri; doğruları, belgeleriyle birlikte sunan ve kemalizmin gerçek yüzünü sergilemek isteyen H.Yıldız arkadaşın yazısını 2000'e Doğru'da yayınlamak istemediler. Bu anlaşılır birşeydir.

Aynı yazıyı gecikmeli de olsa, güncelliğini koruduğundan, Heviya Gel'de yayınlamayı yararlı gördük.

H.Gel

TÜRKİYE'DE KÜRTLERE ÖZERKLİK TARTIŞMALARINA TARİHSEL BİR AÇIKLIK

Hasan Yıldız

2000'e Doğru dergisi 1987'de, Ağustos sayısında kapağını Mustafa Kemal'in diliyle "Kürtlere Özerklik" sorununa ayırdığında, haklı olarak, şimşekleri üzerine çekmişti. Nasıl olurdu da devletin bir numaralı kurucusunu böylesi bir işe bulaştırabilirlerdi. Çok eminiz ki, devletin yüksek düzeydeki birçok görevlisinin Mustafa Kemal'in bu demecinden haberi, bizler gibi, yoktu. Her ne kadar bu demecin bizi pek şaşırtmadığını söyleyerek kendimize bir pay çıkarsakta, 2000'e Doğru sayesinde hiç olmazsa eskilere geri dönüldü ve bu devletin temel taşlarının kimliklerine doğru kritik çıkışlar yoğunlaştı. Ancak, ne var ki, tarihsel olması gereken bir araştırmaya siyaset girince "mertlik" bozuldu. İdealistçe yorumlar birbiri üzerine yığılıp kaldı. Sanki herşeyin 1923 Ocak ayna kadar Mustafa Kemal tarafından istendiği, ama bilinmeyenlerin devreye girip gelişmeleri engellediği biçiminde verildi. Hiç değil bir yıl sonra, 1924 Anayasası

hazırlanırken bu ünlü demece neden "itibar edilmemişti"? diye sorular soruldu.

Bu konuyla ilgili, belgelerle birlikte kaleme alınan, aşağıda sunacağımız yazı 1 Şubat 1990'da dergiye (2000'e Doğru'ya-HG) gönderildiğinden bugüne dek boşuna bir beklenti içinde olduğumuz açığa çıktı. Üstelik tam da bu arada derginin 4 Mart 1990 sayısında kapak yeniden "Kürt Sorununa Çözüm" başlığıyla özerklik sorununa ayrıldı. Bu sorunun tarihsel boyutuna açıklık getirmekten başka bir amaç taşımayan söz konusu yazıma bu güne dek "Mektuplar" köşesinde bile yer verilmedi. Oysa, özerklik ya da federal sistem anlayışının, gücü tüketilmiş Kürt örgütleri karşısında nasıl bir siyasal oyun malzemesi haline getirildiği bu belgeden de anlaşılacaktır. Tarih bize bu tür önerilerin gerçek sahiplerinin kimler olması gerektiğini göstermektedir. Oysa, resmi tarihin allanıp pullanmasıyla ortaya atılmaya çalışılan düşünce sistematığının tarihselliğini bulup çıkarmak, günümüz pratiği açısından, önem kazanmaktadır.

Bu bilinçle, 1 Şubat 1990 tarihli yazımin içeriğinde ısrarlı oluyor ve 4 Mart

tarihli kapak konusu olan "Kürt Sorununa Çözüm" önerilerine de yanıt vermiş olduğuma inanıyorum.

Bu yazımız devamla şöyleydi:

Her şey bir yana, olguları idealize etmekten uzak durursak, sorun da kendiliğinden açığa çıkacaktır. Tarihsel gerçekleri, özellikle politik tavırların gerisinde yatan tarihsel gerçekleri, açığa çıkarmak güç bir iştir. Bu tür bir çalışma titiz olduğu kadar politik önyargılardan da uzak olmayı gerektirmektedir. Bu anlamda resmi tarihe kriter açıdan yaklaşılmalı; ancak, onun herşeyi yanlış söylediği varsayımı ile olguları tam tersi biçimde açıklamanın çok hatalı olduğunu sanıyorum. Çünkü, nedeni bilinmeyen bir olgunun (A'nın) gerçekliği peşin olarak (B) kavramında aranmamalıdır. Böylesi bir yaklaşım hatanın tekrardan başka bir sonuç vermeyecektir.

Tarihsel her bilginin ilgili taraflar için bir gerçekliği, açıklanabilir bir şekli vardır. Ancak bu şekil gerçekliğin izafi yanısırdır ve subjektif olgularla beslenmesidir. Tarihsel verilerde gerçekliğin açığa çıkartılabilmesi için sözü edilen konunun ilgili taraflarca görüldüğü gibi ele alınması ve elde edilen bu

bilginin, olgunun bizzat kendisi ile çarpıştırılması zorunludur. Buysa, zaman ve uzay (mekan) kavramını da gerekli kılmaktadır. İşte tarihsel gerçekliğin kendisi bu üç elaman içinde gizlidir.

Mustafa Kemal'in 16-17 Ocak 1923'te İzmit'te, gazetecilerle yaptığı görüşmede, Kürtlere Özerklik konusunda söyledikleri de bu görüş içinde değerlendirilirse söylenen sözlerin gerçek niteliği açığa çıkar. Şüphesiz Mustafa Kemal, Kürtler hakkında konuşmuş ve bu konuşmalar bir daha değiştirilme şansından mahrum olarak tarihe mal edilmiştir. Kimsenin, gazetelerde geçen bu yazılı metinleri değiştirmeye cesaret edeceğini sanmıyoruz. Sorun bu değil. Sorun bu demeçlerden ne anlaşıldığıdır. Şüphesiz 2000'e Doğru bu demeçleri açıklamakta önemli bir görevi yerine getirmiştir. Ancak bu demeçlerle birilerini hoş ve sempatik göstermek ne kadar tarihle iştigal etmektir bilinmez. Bu, onların politik sahnede aldıkları yerle tam bir uyum içindedir. Ve biz çok eminiz ki 2000'e Doğru'nun sayın yöneticileri o günlerde yaşasalardı bu sözlere yine alkış tutarlardı, etraflarında dönen teröre bakmadan... Biz sadece onlara şu ünlü sözleri hatırlatmakla yetineceğiz. "İnsanlar ahlaki, dini, politik ve sosyal cümlelerin, beyanatların ve vaadlerin berisinde gizlenen bu veya şu sınıfın çıkarlarını ayırt etmeyi öğrenmedikçe politikada her zaman başkalarının ve kendilerinin saf kurbanları olmuşlardır ve olacaklardır."

İşte 2000'e Doğru, ya da klasik adıyla "Aydınlıklar", Türkiye politik sahnesinin böylesi kurbanlarıdır.

Gerçekte Mustafa Kemal bu demeçini Lozan konferansının devam ettiği günlerin sorunları içinde vermiştir. Lozan Konferansında, konferans kararları içinde, sadece ve sadece "Kürt" kelimesi geçmemesi için yoğun bir mücadele veren İsmet Paşa ve Arnavut kökenli Dr. Rıza Nur'un zor durumunu dışardan kurtarmak isteyen Mustafa Kemal, Bağlaşık güçlere Türkiye'nin ulusal soruna ne kadar iyi niyetle yaklaştığının mesajını vermek istemiştir. Aynı yöndeki konuşmalar Lozan görüşmelerinde İsmet Paşa tarafından sık sık tekrarlanmıştır. Ancak, Bağlaşık güçlerin ve Kemalist yönetimin

Kürtler ve diğer azınlıklar konusunda söyledikleri, kamuoyu karşısında oynadıkları bir mizansenden başka bir şey değildir. Bu, İsmet paşa'nın bir İngiliz diplomata azınlıklar sorununu neden ikide bir gündeme getirdikleri sorusuna aldığı yanıtta espriden de anlaşılmaktadır. İngiliz diplomat şöyle yanıt verir: "İsmet Paşa! Senelerce çok şeyler söyledik, çok şeyler vaat ettik.

Tarihsel her bilginin ilgili taraflar için bir gerçekliği, açıklanabilir bir şekli vardır. Ancak bu şekil gerçekliğin izafi yamıdır ve subjektif olgularla beslenmesidir. Tarihsel verilerde gerçekliğin açığa çıkartılabilmesi için sözü edilen konunun ilgili taraflarca görüldüğü gibi ele alınması ve elde edilen bu bilginin, olgunun bizzat kendisi ile çarpıştırılması zorunludur. Buysa, zaman ve uzay (mekan) kavramını da gerekli kılmaktadır. İşte tarihsel gerçekliğin kendisi bu üç elaman içinde gizlidir.

Bütün dünyada çok taahhüt altına girdik. Şimdi bunlara son verirken, bu kadar merasim yapılmasını neden yapıyorsunuz?" (İsmet İnönü, Hatıralar)

Biz yine bu espri içinde Ocak 1923 tarihli konuşmadan çok önceye, bugünkü konumuz olan bir başka tarihsel belgeye göz atalım. Bu belgeye değinirken 2000'e Doğru'ya da gecikmiş bir yanıt verdiğimizini sanıyoruz.

Sunacağımız bu belgede, Kürt sorunu hakkında 1923 Ocak konuşmasından çok daha detaylı çözüm yolları üzerinde durulduğunu, projeler üretildiğini göreceğiz. Ne yazık ki, bu belge de Türkiye'de hala gizlidir ve el değmemiştir. Biz onu Fransız Devlet Arşivinden bulup çıkardık. Bu belgede Ankara Hükümeti tarafından otonom Kürt bölgesi statüsü şöyle tespit edilmiş olduğu görülmektedir: Kürdistan genel Hükümeti TBMM tarafından, hükümetin önerisi üzerine Kürt meclis temsilcileri tarafından önerilecektir. Otonom yönetim hükümeti 5 yıllık bir süre için seçilecek ve Hükümet merkezi Kürt şehirlerinden birinde olacaktır.

Bu statünün yenilenmesi ya da Kürt halkının bağımsızlığı ancak bir referandumla belirlenecektir. 12 üyeli bir Kürt konseyi oluşturulacak ve Kürdistan'daki devlet memurlarının yarısı Türk, yarısı Kürt olacaktır. Diğer taraftan, Ankara Hükümeti genel bir salıverme olmadan, yani savaş hali ortadan kalkmadan, ordu içersindeki Kürtlerin salıverilmelerinin mümkün olmadığını bildirir.

1921 yılı Kasım ayında sunulan bu raporda ayrıca Kürt önerilerine de yer vermektedir. Ancak rapor her iki tarafın ortaya koydukları bu önerilerin komediden ibaret olduğunu, çünkü bu projelerinin ortalığı sakinleştirmekten başka amacının olmadığını belirtmektedir.

Van, Bitlis, Mardin ve Diyarbakır bölgelerinde dolaşan bir Kürt delegasyonu 4. Hamidiye Alay Komutanı Prizade Bekir'in de onayını alarak şu önerileri Ankara Hükümetine sunar.

- 1- Kemalist Hükümet tarafından Kürtlerin yaşadığı bölgede otonom bir Kürt devletinin tanınması
- 2- Sınırların Kürtler ve Bağlaşıkları tarafından çizilmesi
- 3- Türk jandarmasının ve devlet görevlilerinin geri çağırılması
- 4- Otonom Kürdistan örgütlenme işlerinden Türkiye'nin elini tamamen çekmesi
- 5- Ankara Hükümeti tarafından toplanan tüm savaş vergilerinin ve askeri bağımsızlıkların Kürtlere tahsis edilmesi
- 6- Türkiye toprakları içinde bulunan Kürtlerin korunması ve orduda bulunan Kürtlerin bırakılması

Şimdi bu öneri ve karşı önerilerden Kemalizmin payına ne düşer? Sorun elbette bilmece değildir.

Bu yazı Mustafa Kemal'in söz konusu demeciyle ilgili olduğundan 2000'e Doğru için yazıldı. Ancak elimizde olmadan öylesine gelişti ki ona karşı bir kompozisyon haline geldi. Bu davranışın da bir tarihselliği olmalı sanıyorum! Ama hemen belirteyim ki bunun tarihsel bir eleştirinin ötesinde düşmanlıkla bir ilişkisi yok.

Anlayacağınız ve yayınlayacağınız umuduyla...

10 Mart 1990

LE MOUVEMENT ACTUEL ET L'ACTION BRITANNIQUE.

Des intérêts français pourraient être lésés.

Il ressort des notes historiques précédentes que les Kurdes ont été toujours vis-à-vis des Turcs des sujets indisciplinés.

Ces dernières années, il y a eu, comme toujours dans le passé, des révoltes partielles pour résister à des demandes d'impôt ou à la mobilisation forcée.

Au printemps dernier, les demandes turques en hommes ou argent, bétail ou matériel ayant été particulièrement fortes à cause de la campagne militaire, les chefs de révolte ont été plus nombreux et plus sérieux. D'abord sans liaison les mécontents ont fini par grouper un peu leurs efforts. Au mois de mars dernier quelques milliers d'hommes ont pu maîtriser la première révolte dans la région d'ERZINDJAN, au mois de juin dans la région de DIABIKIR. M. HAD Pacha était obligé de constituer contre les Kurdes un véritable front intérieur et d'y consacrer la valeur d'une D.I. bientôt renforcée par des éléments prélevés sur le front d'OUCHK.

Plus au Nord, dans la région de BITLIS, de VAN et d'ERZURUM, KLAZIM KARA BERRIR et ses lieutenants veillent avec soin, mais ils ne peuvent empêcher quelques contingents Kurdes de glisser vers le sud et d'aller grossir le nombre des révoltés, commandés dans la région de HÂRDIN par le Chef de tribu PRIZADE BIKIR, ancien chef de la C.A. turc au temps d'ABDUL-HAMID (autres chefs: MOUSSA BEY à DERVIN et IBRAHIM Pacha, Chefs des tribus MIMI.)

Au commencement de novembre courant, on annonçait que la ville même de HÂRDIN avait été enlevée par les Kurdes. La nouvelle démentie par les Nationalistes était pourtant confirmée par la Sulime Iotte.

Malgré que les nationalistes aient toujours essayé de cacher l'importance du mouvement kurde, ils ont laissé deviner combien cette affaire les gênait lorsque, en juin dernier, ils ont envoyé des délégués négocier un accord avec PRIZADE BIKIR. Les Kurdes formulèrent alors les conditions suivantes: 1/ - Reconnaissance par le Gouvernement Kémaliste d'un Etat autonome kurde dans les provinces kurdes; 2/ - Délimitation des frontières par les Kurdes eux-mêmes et par leurs alliés;

3/ - Attribution d'un personnel administratif kurde; 4/ - Délégation des sommes complètes par la Turquie du 1/2 centime de l'impôt sur le revenu; 5/ - Coopération des Kurdes de toutes les sommes porchant par le Gouvernement turc à titre d'impôt de guerre; 6/ - Coopération militaire.

7/ - Attribution des Kurdes restant dans les limites de la Turquie d'un pouvoir immédiat de tous ceux qui sont actuellement sous les armes.

8/ - Les délégués turcs n'ayant pas plein pouvoir pour traiter royalement, les Kurdes ont nommé une Délégation mixte de l'Assemblée nationale turque et kurde. Cette Délégation mixte a été nommée par le Gouvernement turc et kurde. Elle a pour mission de négocier avec le Gouvernement turc les conditions de l'accord.

La Délégation serait investie cette fois de pleins pouvoirs pour négocier un accord, mais en vérité on ne voit pas trop avec qui elle pourrait négocier puisqu'aucun bien il n'y a pas de Chef kurde etendant son action sur l'ensemble des tribus. Le but réel de la délégation doit être simplement de calmer l'agitation au moyen de promesses qui ne seront probablement jamais applicables.

La note serait conçue en termes modérés dans son ensemble. Elle accorderait l'autonomie administrative aux Kurdes sous réserve que les vilayets kurdes seraient unis et administrés par un Gouverneur Général kurde assisté d'un Gouverneur kurde.

Le Gouverneur Général du KURDISTAN serait nommé par l'Assemblée nationale sur proposition du Gouvernement d'Angora et le Gouverneur Général adjoint, par la chambre des représentants Kurdes. La durée des fonctions du Gouverneur Général et de son Adjoint serait de 5 ans, la même que celle prévue pour le régime d'autonomie.

Passé ce délai on aurait recours à un référendum qui déciderait du renouvellement de ce statut ou de l'indépendance du peuple kurde. Le siège du Gouverneur Général serait dans un des vilayets kurdes. Il y aurait un conseil de 12 membres kurdes. La moitié des fonctions ires du Kurdistan serait turque et l'autre moitié kurde. Le Gouvernement d'Angora déclarerait toutefois qu'il serait dans l'impossibilité de licencier les soldats kurdes se trouvant dans les rangs de l'armée Kémaliste avant la démobilisation générale.

En même temps que cette délégation, et par des itinéraires différents, le cheikh SENOUSSEI, autre d'ambassadeur d'Angora, visite les tribus kurdes afin de leur donner des conseils d'apaisement. Le bruit court, d'ailleurs, que les Kurdes ont interrompu sa tournée de propagande et la retiennent prisonnier.

Un somme l'effort du Kurdistan vers l'autonomie ne doit pas être pris au sérieux. Certes SHERIF PACHA, lorsqu'il défendait cette idée à Paris, était sincère, mais il n'était pas réel ni mandaté par aucun groupement kurde important et les clubs kurdes de Constantinople ont beaucoup discuté sans pouvoir trouver de véritable dirigeant.

Un congrès kurde se tient en ce moment à SULEYMANIE dans le but de définir un programme et d'élire un Chef national, mais les 2/3 des chefs des tribus n'ont pas encore répondu à l'appel.

Il est à noter qu'aucun chef militaire ou politique ne groupe autour de lui des chefs de tribus. Pour l'instant, nous ne voyons les propositions kurdes et les contre-propositions turques se valant. Les propositions kurdes sont plus nombreuses et plus précises. Les propositions turques sont plus vagues et plus nombreuses. Les propositions kurdes ont été plus précises et plus nombreuses.

Les propositions turques ont été plus vagues et plus nombreuses. Les propositions kurdes ont été plus précises et plus nombreuses. Les propositions turques ont été plus vagues et plus nombreuses.

Les propositions kurdes ont été plus précises et plus nombreuses. Les propositions turques ont été plus vagues et plus nombreuses.

Les propositions turques ont été plus vagues et plus nombreuses. Les propositions kurdes ont été plus précises et plus nombreuses.

Fransız belgelerinde özerk Kürdistan sorunu

Zeki Yoldaşın Vefatı ve aramızdan ayrılışının 40. günü nedeniyle bize ulaşan mesajları yayınlamaya devam ediyoruz.

TSK'lı Dostlara

Kürdistan halkının değerli evladı, TSK Genel Sekreteri Zeki Adsız yoldaşı, oldukça talihsiz bir şekilde yitirdik. Halkımızın ve halkımızın bağımsızlık ve özgürlük kavgasını verenlerin başı sağ olsun. Eminiz ki, Kürdistan halkı kendisi için çaba sarfeden ve çabasında samimi olmak isteyen hiç bir evladını unutmayacak ve onu daima anacaktır. Zeki Adsız yoldaşımız da yüreği halkına hizmet etme aşkıyla çarpan biri olarak şüphesiz daima anılacaktır.

Kürdistan'da herşeyin halkımıza ihanetle yoğrulmak istendiği ve onun adına konuşanların bile, ister bilerek veya ister bilmeyerek olsun, çoğu zaman ona ihanet ettikleri, sırt çevirdikleri bir ortamda, Zeki Adsız yoldaşın olumlu çabalarını, uğraşını unutmayacağız. Kendisini hep böyle gördük ve böyle kabul edeceğiz.

Halkımızın sorunlarına çözüm bulma, kurtuluş savaşını geliştirme ve halkımıza dayatılan iç ve dış imhacı güçlerin durumunu değerlendirme konularını kapsayan bir çok toplantıda yapmış olduğumuz temaslarda, Zeki yoldaşla bir çok önemli noktada hem fikir olduğumuzu gördük. Zeki yoldaşımız, Partimizin Kürdistan'da başlatmış olduğu Ulusal Kurtuluş Savaşını en iyi anlayan dostlarımızdan biriydi. Şüphesiz, yaşamını talihsiz bir şekilde yitirmemiş olsaydı, halkına hizmet edenlerin ortak paydaları üzerinde gelişen dostluğumuz, yine bu temelde devam edecek ve halkın hizmetinde olacaktır. Şu anda görevimiz manevi olarak bunu sürdürmektir.

Biz, Parti olarak, halkımızın başına bela olan kölece yaşama karşı açmış olduğumuz kutsal insanlık savaşında, halk olarak içine girmiş olduğumuz varoluş-yokoluş kavgasında, yüreği halka hizmetle çarpan ve bu uğurda samimi bir

çaba sahibi olmak isteyen her şehidi bir manevi değer olarak kabul eder ve güç kaynağı olarak biliriz. Ve diyoruz ki, mücadele şehitlerini en iyi anmanın yolu, onların anlarına en iyi karşılık vermenin biçimi, onların uğruna çaba içine girmiş oldukları idealleri kazanmak için savaştırmaktır, savaşmayı yükseltmektir.

PKK, Zeki Yoldaş, Kürdistan halkının kurtuluşuna hizmet eden çaba sahibi bir devrimci olarak, ulusal bağımsızlık savaşında anacak ve savaşı yükselterek, tüm Kürdistan davası şehitlerinin hesabını düşmandan soracaktır.

Dolayısıyla, aramızdan ayrılışının bu kırkıncı gününde Zeki Yoldaş anarken, diyoruz ki, devrim şehitleri yükseltilelen mücadelelerde, kavgalarda anılırlar. Onların ideallerini kazanmak isteyen samimi her çaba sahibi kişi ve kurum, kavgayı yükseltmek için, dostluk ve dayanışmanın, savaş arkadaşlıkları kurmanın vazgeçilmez dayatıcı göreviyle karşı-karşıyadırlar.

PKK bu bilinçle savaşı yükseltirken, savaşmak isteyen her güçle dostluk ve dayanışma içinde olacaktır. Bu, Zeki yoldaşın da oldukça samimi bir şekilde bağrında beslediği bir istemdi. Onun şahadet anında bizden istediği budur.

Biz, bu istemin derin bilinciyle savaşımızı yükseltirken, Zeki Adsız Yoldaşın şahadetinin kırkıncı gününde, kurucu ve Genel Sekreteri bulunduğu TSK'ya tekrar başsağlığı dileğimizi iletirken, kendisini halkımızın acı bir kaybı olarak görüp, anısını yaşatacağımızı belirtiriz.

Abdullah Öcalan
PKK Genel Sekreteri
22.05.1990

* * *

Ji bo Hevreyên Komîteya Navendiya Tevera Sosyalist a

Bi xemgîniyek giran me çuyîna li ser heqîya xwe hevreyê tekoşer Zekî Adsiz (Kek Saleh) Sekreterê Giştî yê Tevera Sosyalist a Kurdistanê di 17ê Avrelê 1990 de bihist.

Bi çûna Tekoşer (K.Saleh), Tevera Rizgarîxwaza Kurdistanê bakûr û tevayîya rizgarîxwaza kurdî tekoşerekî payebilind, dilsoz û rastebîr wînda kir. Ku salên jîyana Wî bûbû xelat ji bo berevaniya doza gelê Wî yê bi heq de, Ew her di dîtîne xwe de kar dikir ku hêzên kurdî bigihîjin yekîtîyê da ku roja rizgarîyê nêzik bibe û mafên çarenivîsiya kurd pêk bê. Têvî gûrbûn û harbûna sîyaseta faşîstên Tirk li dijî netewa kurd li Kurdistanê bakûr ku ev kir kiryarên ku di vê dawîyê de di bajar û gundên Kurdistanê de pêk anîn, ev jî, ji xwe nîşana berdeambûna hukma faşîst li Tirkîyê, hilbijartina şêveya leşkerî yê ji bo perçiqandina şoreşa kurdî û çavlêgirtina tevayîya hebûn û mafên netewa Kurd yê tekoşer

Kurdistanê

di Kurdistanê Bakur de, dîke.

Di dawîyê de cara dinê em serxweşîya xwe nû dikin ji bo Şehîd Zekî Adsiz û em ji hevreyên Wî yê Tevera Sosyalist a Kurdistanê re serketinê dixwazin. Hêvî û awata me ji wan ji bo bicîhanîna hedefên şehîd û rêça Wî yê havil li ser qad û rastîya tekoşîna netewa Kurd berdeambûna pêvajoya netewî û pêşveçûyîne ye.

- Tekoşer Zekî Adsiz Wê her sax û serbilindbe!
- Şehîdên Azadîya Kurdistanê wê her serbilind bimînin!
- Serbilindî ji bo Şehîdên Azadî û aşîtiyê li her derê!

28 Avrêl 1990
Komîta Navendiya
Partiya Demokrat a Kurdistanê Eraq

LI LIBNANÊ CIVÎNEK JI BO BÎRANÎNA PÊŞEVAYÊ ME YÊ MÊRXAS ZEKÎ ADSIZ

Em bi navê Tevgera sosyaşîst a Kurdistanê berpirsiyariya Rojhilata navîn û Ordîya Rizgariya Kurdistan Fermandariya Herêma Libnanê di roja 27.5 1990' de li qampa hind-ekariya ORK'yê ji bo bîranîna pêşavayê me yê nemir, fermandarê me yê mêrxas Zekî Adsiz (Kek Saleh) me civînek amade kir.

Ji bo civînê me ji hêz û tevgerên destbira re bangevazîyek derxist. Gelekî ji wan hêzan beşdarî civîna me yê bîranînê bûn û bi me re bûn şîrîkê xem û kûlê me. Em dîsa li vir bi rêya we re dixwazin sipasiya xwe dûbare bikin.

Ji civîna me yê bîranînê re ev hêzan beşdar bûbûn.

- Eniya Gel ji bo Rizgariya Filistin
- Eniya Tekoşina Gelê Filistin
- Fetah Intifada
- El Meclis el Sewri (Fetah Meclisa Şoreşger)
- Dev-Sol
- PKK
- Partiya Komunist a Şoreşger (DKP)
- Partiya Komunist a Libnanê
- Tevgera 16 Hezîran

Di gel van, Sekreterê Giştî yê PKK'yê Abdullah Ocalan mesajekê ji bo 40 rojîya hevreyê nemir Zekî Adsiz şandibû.

Ji bo hevreyên Tekoşer Yên Tevgera Sosyalist a Kurdistanê

Bi azardanek kûr me çûyîna li ser heqîya xwe tekoşerê payebilind, birayê Zekî, Sekreterê Tevgera We bihîst.

Ewê ku jîyana xwe kiribû xelat, ji bo jîyana gelê xwe û buhatîrîn salên xwe dîyarî doza gelê xwe kiribû. Me heval Zekî naskiribû her wek xebatkarekî tund, zîrek û bê westan. Tiştê ku me pir diêşîne eve ku, ev heval pir zû çû li ser heqîya xwe. Berî ku bi çavên xwe bibîne armancên ku ji bo wan dixebitîya, çi di hundirê welat de û çi derwayî welat.

Lê em bawerin ku hewalên wî karên xwe bidomînin, li ser rêbaza ku Şehid Zekî jîyana xwe ji bo wê xelat kir.

Windabûna heval Zekî, zîyanek mezin e, ji tevgera rizgariya netewîya Kurdistan re.

Em Partiya Sosyalist a Kurd li Suryê, ji we û hemû hevalan re serxweşîya xwe pêşkêş dikin.

Dawîyê Avrêlê 1990
Partiya Sosyalist a Kurdî
li Suryê

Ji Hevrêyên TSK re

Di van mercên dijwar de li tevayîya Kurdistanê yên ku li ser netewa Kurd tî, lê belê zîyan hîn meztir e. Bi wîndakirina tekoşer ji tekoşeran Ismet Seyda Sekreterê Giştî yê Partiya Çepê Kurdî li Suryê û hevrê K.Saleh Sekreterê Giştî

Di alî din jî gelek kesên welatparêz beşdarî civînê bûbûn.

Bi awayekê giştî civîna me yê bîranînê di nav rêz û ihtîrîma ruhên pêşeva û fermandarê me Kek Saleh, Kek Serdar û şehîdên Kurdistanê de derbasbû.

Civîn, bi du deqîqe sekinandina rêzgirtinê ji bo şehîdên Kurdistanê di serokatîya Kek Saleh de û şehîdên tekoşina rizgariya netewî û civakî yên cihanê ve destpêkir. Di civînê de belavoka TSK'yê ku pêşeva yê me yê nemir dida naskirin, hat xwendin. Piştîwê, hevra Sîpan Şerzad bi navê berpirsiyariya Rojhilata Navîn ya TSK'yê û Fermandariya Herêma Libnanê ya ORK'yê peyvekê kir. Di peyvê de hevra Sîpan li ser jîyan û tekoşina şehid Kek Saleh sekinî.

Di dawîyê de carekî din hat xuyakirin ku, em heta dawîyê girêdayî tekoşina pêşeva û fermandarên xwe ne; û emê tekoşina wan hîn pêşve bibin û şerên xwe hîn bilindtir bikin. Bi wê awayî civîna me yê bîranînê dawî pê hat.

Ewan serkanîya hêzên me ne!

Ewan çirayê pîrşîngdar in ku tekoşina me rohnî dikin!

Emê wan di nav xebat û raberzîninê xwe de bidin jiyandin!

N. Çekdar
Rjhilata Navîn

yê Tevgera Sosyalist a Kurdistanê û Hwd.

Netewa me yê Kurd ku, kesên wek Wan anîye holê wê bikaribe pir kesên din wek wan bîne holê. Pêvajoya demê raneweste ta ku daxwaz û armancên bi rewayên netewa me bi cih bî, di tevayîya Kurdistanê de.

28.4.1990
Rêxistina Şam ya
Partiya Çepê Kurdî li Suryê

Hevalên hêja,
Endamên Komîta Nevbendî ya Tevgera Sosyalist a Kurdistanê

Bi navê xwe û navê hemî endamên partîya Demowrata Kurdîyî Suryî (P.D.K.S) em serxweşîyê ji we re dixwazin.

Bê guman, rabûna hevalê bilind ZEKÎ ji nav me, zîyanek mezin bû ji me teva re, nemaze di van rewş û mercên xebateyî îro de.

Heval Zekî, xweş jî me re hatibû nasîn, her wekî têkoşerekî bê westan û rawestan, xwe bi tevayî kiribû xelat ji bo tekoşina rizgariya welat û milletê xwe, û gavên xwe bi xurtî di rêya pêkanîna pêvajoyeke şoreşgerî de bi pêşda davêt.

Heval Zekî, eger pir zû temenpayan bû jî, lê belê guncîneyên bê payan ji wêneyên xebatê li dû xwe hiştîye.

Di vê dem û rewşa kambax de ku milletê me têde dijî, em destê xwe dixin destê we, û bi hêvîyên giran sozê didin ku bi

dostanî û hevvaltî û hevkarî karbikin da em gavên fireh di rêya xebata pêkanîna doza gelê xwe de bavêjin.

Silavên meyî şoreşgerî û germ ji teva re. Hêvîya me serketina karê we ye. Hûnê her me dost ji xwe re bibînin.

- Kek SALEH wê her di bîra milletê xwe de sax bimîne!
- Bijî tekoşîna rizgarîya neteweyê Kurdistan!
- Bijî şoreşgerê Kurd li her cî û warî!

Nisan 1990

**Komîta Navbendî ya
Partiya Demokrata Kurdî Sûrî
P.D.K.S**

Ji bo Hevreyên

Serokatîya Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê

Bi silavên hevreyatî û germ

Bi xemgînîyek kûr û dileşîyek xurt me çûna hevrêyê tekoşer Zekî Adsiz (Kek Saleh) Sekreterê Giştî yê Tevgera We yê tekoşer bihist. Li roja 17.4.1990 li ber nexweşîyek bê çare dawîyê kir.

Çûyîna hevre Zekî bi zû ji nav me zîyanek mezin û ji me teva re û ji tevgera rizgarîya neteva Kurdîstanê re. Nemaze di van mercên dijvar de ku xebata gelê me li Kurdistanê Tirkîyê û tevayîya Kurdistanê ji tê de derbas dibe li dijî êrîşên rejîmên kevneperest, dîktator û faşîstên ku îro li Kurdistanê hukim dikin.

Em pê bawerin kû xwîna Şehîd û hemû şehîdên gelê me badilheva naçe û wureyê me wê hîn qewî bike û tekoşîne bidomîne heta bicîhanîna hemû armancên gelê me, di rizgarî û mafê çarenivîsîyê de, her wek gelên din yên herêma û cîhanê.

Hewreyên hêja rêya me bidin ku em bi navê Partiya xwe û cemaverê zehmetkêşên gelê me yên Kurd li Kurdistanê Eraqê, serxweşîya xwe germ ji We, hemû kadir û endamên Tevgera We û malbata Şehîd re pêşkêş bikin. Em ji we re yeqîn dikin ku pêwendîyên tekoşîne di navbeyna Partiya me û Tevgera we yê tekoşer de di rêça kûrkûrîna xeta şoreşgerîyê û pêşverutîyê di nav Tevgera me yê netewî Kurdî de me hunand, ji bo hevgerîna hêzên me di nav çarçova enîyek Kurdistanî fireh de. Ev rêyeke rast û dirûst e jî, ji bo bicîhanîna armancên cemawerê gelê me û yên ku şehîdên gelê me yê qehreman di vê rê de xwe kirine gorî, yek jî, ji wan şehîdê tekoşer Zekî Adsiz e.

Di dawîyê de em dîsa serxweşîya xwe ji we û malbata şehîd re pêşkêş dikin û ji we re aramê dixwazîn

27.4.1990

Politik Buroya

Partiya Zehmetkêşên Kurdistan/Eraq

Bi navê Serokatî, kadir û şerkerên Enîya Ji bo Rizgarîya Filistinê, ji bo windabûna yek ji serokê naskirî, di Tevgera Rizgarîxwaza Kurdistanê Tirkîyê de, em serxweşîyê xwe ji hevreyên Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê re pêşkêş dikin.

Me hevre Saleh wek tekoşerekî dilsoz ji nezîkê ve naski-

ribû û me Wî wek alahîgîrekî ramana şoreşgerî û sosyallîstîyê naskiribû. Ev serbilindî besî Wî ye ku Ew nivîsand û mizgînîya tekoşînek çekdarî da li gel xebatên konevanî ji bo rizgarkirina milletên di Rojhilata Navîn û Cîhanê de.

Dilxweşîya me û we li dû windabûna Serokê Tevgera we, ev e ku mîratekê tekoşînek hêja li dû xwe hiştîye û mîratekê xebata hevpar ji her du miletan re, Kurd û Filistinîyan Ereb re hiştîye.

Em dibînin ku rejîma faşîst a Tirkîyê, ya ku hevre Saleh Jîyana xwe xelat kir li hember rawestana we de, evê ku bi destê imperyalîzma Emrîkî ve hatîye dirustkirin, her weha jî Israîl ya ku milletê me bi kevîran şer li hember wê dikin. Ew jî yek ji mezintirîna kelehên koledarên dagîrker û cîxwaz û di Rojhilata Navîn de.

Serhildana milletê me yî Filistinî û tekoşîna wê yî çekdarî û tekoşîna milletê we yî Kurd dijî sitemkarê tirkîyê wê bibin bingehekê mezin ji bo roxandin û hilweşandina Israîl û rejîma faşîst a Tirkîyê û her weha imperyalîzma Emrîkî di Rojhilata Navîn de.

- Bijî hevpişkîya tekoşîna Kurd û Filistinîyan!
- Serxweşî û aram ji hemû hevreyan û malbata pakrewan re!

Bavê Xelil

bi navê

Enîya Gel ji bo Rizgarîya Filistinê

Değerli dostlar!..

Zeki abinin aramızdan ayrıldığını duyduk ve ben gerçek-tende çok üzüldüm, üzüntümü anlatmam mümkün değildir. Birde onu çok sever ve sayardım. Onun ölümü Kürdistan devrimi için büyük bir kayıptır ve bizim için acısı çok büyüktür.

Ama onun açtığı çığır ve bıraktığı mirası sürdüreceğiz. Onun mücadelemizde, önderliği sürekli yaşayacaktır ve devam edecektir. Dostum, Zeki abi gerçek-tende bir liderdi ve çok fedakar, aynı zamanda çok alçak gönüllüydü. Ben şimdiye kadar onun gibi bir lidere ve devrimciye rastlamadım. Onun düşüncesinde zor diye bir şey yoktu, başarılmayacak diye bir şey yoktu, gerçek bir devrimci pratikçiydi.

Onunla ayrılırken bana son sözü şu oldu: "Sen büyük bir devrimci olacaksın, her zaman her yerde, en zor şartlarda ölüme meydan okuyacaksın." Evet dostum, onun bana bu hitabını hiç bir zaman unutmadım ve onu hiç bir zaman mahçup etmiyeceğim.

Ayrıca, O'da beni çok severdi. O'nun fiziki olarak aramızdan ayrıldığına halende inanmıyorum, inanmak istemiyorum. Ama ne yazık ki, bu gerçeği kabullenmek zorunda kalıyoruz. Ve sürekli diyorum ki; O, aramızdan fiziki olarak ayrılabilir, ama onun düşüncesi ve mücadelesi, mücadelemizde yaşayacaktır.

Dostum! Zeki abinin değerli eşi ve mücadele yoldaşı Ş....ye saygı ve selamlarımı iletirseniz çok sevinirim. Ayrıca onun ve tüm Kürdistan halkının başı sağolsun. Acımız büyüktür ama devrimci öfkemiz daha da büyüktür. Onun için Ş...ve tüm yoldaşlar, iyi bilinsinler ki, ORK'nin bayrağını

Kürdistana dikeceğiz. O, yüreğimizde ateş, göğsümüzdeki nişan olacak. Dostum, inanın ki, duygularımı nasıl ifade edeceğimi bilemiyorum.

23.06.1990

Ferman

Diyarbakır/Kürdistan

Değerli dost...

Yazıtıma başlarken selam ve saygılarımı iletir, devrimci-liğimin olanca sıcaklığıyla kucaklar, uğraşlarınızda başarı- lar dilerim. Nasılsınız, umarım iyisiniz. Bizler iyiyiz.

Zeki abi ile ilgili haberi ilettiğiniz için teşekkür ederiz. Ben haberi daha önce ...'dan aldım, fevkaledede üzüldüm, yalnız ben değil buradaki arkadaşlar ve dost güçlerin tümü üzüldü. Ancak mücadelemizde üzüntüye yer yoktur. Bizler onun mücadelede özveri ve disiplinli faaliyetini yaşattığımız oranda onu var edip düşüncede ve yüreğimizde yaşatırız.

Zeki yoldaş, önderliğin tüm vasıflarını bünyesinde taşıyan bir insandı. Acımız büyüktür, hemde çok büyük. Ancak

yukarıda da belirttiğim gibi bizlere düşen görev acılarımıza gömülmek değil; mücadele geleneğini yaşatmak olmalıdır. Ölüm doğanın bir kanunudur. Er veya geç bütün insanların tanışacakları bir olay ve doğanın kaçınılmaz bir yasası oldu- ğuna göre, engellemenin mümkünü yoktur. Bu anlamıyla bizler üzülmeğe neler yapabileceğimizi düşünüyoruz. Bütün arkadaşlara düşen görev de bu olmalı bence.

Diğer yandan, Kürdistan için en verimli çağında ara- mızdan ayrılışı ise büyük acı ve üzüntü kaynağını oluşturu- maktadır. Unutulmaması gereken olay ise, Zeki yoldaş'ın açtığı çığırda hiç yorulmadan çalışacağımız ve mücadele bayrağını elden bırakmayacağımızdır.

Genelde Kürdistan halkının özelde sizlerin ve bizlerin başı sağ olsun, vatan sağ olsun.

11.05.1990

Rıfat SEFALİ

Vatan Güneşi Dergisi

Sahibi

E-Tipi Cezaevi/Malatya

**KÜRDİSTAN KURTULUŞ MÜCADELESİ-
NİN YİĞİT SAVAŞÇILARI ARASINDA
ONURLU YERİNİ ALAN ZEKİ ADSIZ'I
SAYGIYLA ANIYORUZ!..**

GAZİANTEP ÖZEL TİP CEZAEVİ'İNDEN:

Mustafa Kaçaroğlu,
Cemil Gündoğan,
38 Devrimci tutsak adına Çoşkun Üsterci,
RİZGARİ Hareketi tutsakları adına Nesimi Yaman,
TEKOŞİN Hareki tutsaklarından Bayram Alkan,
KUK Hareketi tutsaklarından İbrahim Göröz,
DEV-SAVAŞ Hareketi tutsakları adına Ferit Barut,
TDY Hareketi tutsaklarından Hasan Çakarlı;
Nemili Güngör,
İrfan Ural,
Rıdvan Kodak
Adnan Demir,
Mustafa Pekdoğru,
Salih Taş,
Cengiz Bülbül
Semih Ortakale

[10.1.1948— _ _ _]

**ZEKİ ADSIZ (K.SALEH)
TSK GENEL SEKRETERİ
ORK AS. KONSEY BŞK.**

TÜRKİYE VE KÜRDİSTAN'DAKİ BAZI GELİŞMELER

Hazırlayan: C. Dışad

Dünyada ve özellikle Doğu Avrupa'daki değişim, geçen aylarda, başdöndürücü bir hızla geliyordu. Günlük basın olayları haber yapmaya yetişemiyordu.

Özellikle Mart ayından itibaren, Türkiye ve K.Kürdistan'da da önemli olaylar yaşandı ve hızlı gelişmeler oldu. Kürdistan'da kitleler ayaklandı. Kürt "intifada"sı yaratıldı. Artık insanlar kendisini yakarak Newroz kutlamaya başladı. Newroz sadece Kürdistan dağlarında değil Metropolde İstanbul, Ankara gibi merkezlerde de ateş yakılarak kutlandı ve Ozan Şirin'inde katıldığı bir gece, İstanbulda ilgiyle izlendi.

Cezaevinden direnişler eksilmedi; tutuklu yakınları ve aileleri kitlesel açlık grevlerine girerek içeriye destekledi.

Sömürgeci faşist iktidarın tüm tehditlerine rağmen onbinlerce işçi, emekçi, öğrenci 1 Mayıs gösterilerine katıldı.

Kitlesel eylemliliğin yükselmesi karşısında paniğe kapılan iktidar, yeni terör yasalarıyla gelişmeleri önleme çabasına girdi.

Kürdistan'da Mart ayında başlayan ve Nisan ayı boyunca devam eden kepenk kapama, oturma, açlık grevleri vb. kitlesel eylemlerin ardından, faşist yönetim alel-acele Sansür ve Sürgün "SS" yasası diye anılan kanun hükmündeki kararnameyi çıkardı. Bununla Kürdistan'daki gelişmeleri ezmek ve Türkiye devrimci-demokratik muhalefetini susturmak istiyor.

Bu nedenle SS kararnamesinin içerdiği temel önlem;

1- yeni bir takdir-i sükun yaratarak Kürdistan halkını zorla sürmek, köyleleri boşaltıp gerillayı halktan tecrit etmek, onları yalnız bırakıp ezmek ve kitleleri kontrol altına almak.

2- Kürdistan'da gelişen ve kitlesel bir eylemliliğe sığınan kürt halkının mücadelesini destekleyen ilerici-devrimci basının sesini kısmak veya susturmaktır. Böylece, 413 sayılı kararnamenin en önemli bir işlevi sol

basını susturmak oluyor.

3- Sömürgeci faşist devlet, DGM'lerle yetinmiyor. Çıkardığı yeni kararnamelerle "İstiklal Mahkemeleri" kurmak istiyor. Sorgusuz sualsiz insanları katlederken kendisinden hiç kimsenin hesap sormasını istemiyor. Ve bu kararname bu hakkı bölge valiliği emrinde çalışanlarına tanımış oluyor.

TC'nin kolluk kuvvetleri Kürdistan'da istediğini yapacak, basın bunu yazamayacak ve bunu yapanlardan hiç kimse hesap soramayacak. Kararnamelerin gerçek özü budur. Bu, Kürt halkına yönelik yeni ve kanlı bir saldırı demektir.

Kürt Halkına karşı "Milli mutabakat cephesi"

Türkiye'de iktidar ile burjuva muhalefeti değişik konularda birbirleriyle dalaştılar, dalaşıyorlar. Ama mesele Kürt sorunu olunca tüm akar sular duruluyor. Temel ortak paydaları "Misak-ı milli'yi koruma"dır.

Yalnız burjuva egemen güçleri değil, kendisine demokrat-ilerici sıfatını yakıştıran çok sayıda köşe yazarı da bu koruya katılıyor. Devlet terörünü gözardı edip Kürdistan'daki kitlesel eylemliliği "terör" olarak damgalayanlar, "irtica" olarak lanse ederek Türk işçisinin bilincini bulandırmak isteyenler de az değil..

Önce komutanların Özal'la; ve sonra da Özal'ın muhalefet partileriyle yaptığı zirve toplantılarında, Özal, muhalefetin desteğini alarak diktatörlüğünü daha da pekiştirdi ve Kürt halkına ve Türkiye işçi sınıfına karşı saldırıya geçti.

Bu "Milli Mutabakat cephesi"nin kurulması için burjuva basını da gerekli desteği sağladı. Burjuvazisine yol göstermekte kusur etmedi. Tercüman gazetesinden Taha Akyol şöyle diyordu:

"Evet bölgede öyle olaylar oluyor ki, insanın yazmaya eli varmıyor, dinlerken kalbi sıkışıyor... partilerin ve devletin Misak-ı milli için tam bir mutabakat halinde olduğunu göstermenin günüdür. (Tercüman 31 Mart

1990)

İlerici geçinen özünde ırkçılığı elden bırakmayan Hasan Cemal Cumhuriyet gazetesindeki köşesinden şöyle ses veriyordu:

"Misak-ı milli sınırlarını korumak için verdikleri mücadeleye yardımcı olmak bir yurtseverlik görevidir. Bu görevin yerine getirilmesinde ise herkese düşen birbirinden farklı roller sözkonusudur. Siyasal iktidar vardır, muhalefet vardır; kiminin elinde silah, kiminin elinde kalem vardır.." (11 Nisan 1990 Cumhuriyet)

Görüldüğü gibi sorun Kürt meselesi olunca demokratlık birhayli zorlaşıyor. Birini diğerinden ayırmak mümkün olmuyor. Hepsi Milli Mutabakat içinde oluyorlar.

Devrimci basın üzerindeki baskılar

Kürt halkının yükselen mücadelesini kanla bastırmak, Kürdistan'da devlet terörüyle toplumsal muhalefeti susturmak, kürt halkının mücadelesini desteksiz bırakmak, tüm yapılanları dünya kamuoyundan gizlemek için devrimci basın susturulmaya çalışılıyor.

Kürdistan'daki devlet terörünü açığa çıkaran, zor şartlarda sürdürülen mücadeleyi destekleyen ve bu konuda kamuoyunu duyarlı kılmaya çalışan sol sosyalist basın ve Kürdistanlı güçlerin çıkardıkları yayınlar, toplatıldı, dağıtımı engellendi ve sonuçta basını yasaklandı; bazıları kapatıldılar.

Kürt ulusal sorununu yayın politikasının merkezine koyan ve sömürgeci burjuvaziyle açıktan hesaplaşmayı amaçlayan Vatan Güneşi, Toplumsal Diriliş, Medya Güneşi ve Deng gibi yayınlar en büyük saldırılara hedef oldular. Basını ve dağıtımını yasaklandı ve sorumluları tutuklandı.

Sömürgeci TC. "Milli Mutabakat" çizgisini aşmayan Kürdistan konusunda suskun kalan yayınların çekinmesine gerek olmadığı güvencesini vermektedir.

Sürgün sansür kararnamesine karşı siyasal tavır almak, ortak mücadele ze-

mini yaratmak kendisine demokratı diyen herkesin görevidir.

Sömürgecilerin SS kararlarıyla başlattığı saldırıyı boşa çıkarmak için ortak mücadele platformu kurup mücadeleyi yükseltmek, savaşım vermeden kazanılan mevzilerden geri adım atmamak gerek.

Cezaevlerinde direniş

Faşizmin hüküm sürdüğü ülkelerde baskının katmerlisi cezaevlerindedir. Devrimci direnişin en yoğun olduğu yerler de yine buralardır.

12 Eylül ile başlayan baskılar en iğ-

renç biçimiyle cezaevlerinde uygulanıyordu. Bu uygulamalar dönem dönem dönüştürülerek hala devam ediyor. Tüm bu baskılara karşı onbinlerce devrimci 10 yılı aşkındır yılmadan direniyor.

Nisan ve Mayıs ayında, Türkiye ve Kürdistan'da toplam 12 cezaevinde binlerce tutuklu ve hükümlü direniş geçti. Hücre tipine geçişi protesto etmek, Cizre ve Nusaybinde halka yapılan baskıları kınamak, sansür ve sürgün yasasına karşı tepkilerini belirtmek için değişik dönemlerde açlık grevi eylemleri oldu. Bu eylemler dışarda

da yankı buldu. Tutuklu aileleri sendikalar ve diğer demokratik kuruluşlardan oluşan "Düşünceye özgürlük kordinasyon kurulu" kuruldu.

Diyarbakır'da, tutuklu ailelerinin kitlesel olarak başlattıkları açlık grevi polisin saldırısına uğradı ve 64 kişi gözaltına alındı. Bunlardan 19'u tutuklandı...

Türkiye ve Kürdistan'da, tüm baskılara rağmen devrimci direniş kitleselleşerek geliyor.

PARİS'TE KÜRDİSTAN'LA DAYANIŞMA EYLEMLERİ YÜKSELİYOR

1990 Newroz'u Kuzeybatı Kürdistan toprağına büyük bir bereketlik getirdi. Ulusal kurtuluş mücadelesi yığınlar mal olarak, sömürgeci Dehak'ların barbarlığı karşısında Nusaybin, Cizre, Midyat, İdil, Beytüşabab, Eruh, Yüksekova ve Derik'lilerin yarattığı...

Kürdistan'daki devrimci çıkış, kitlelerin kepenk kapatma eylemleriyle yığılırken; bu devrimci eylem yurt dışındaki Türkiye'li ve Kürdistanlılar arasında büyük bir yankı yaratarak, destek sağladı.

Yakın geçmişte, Paris'te: 17 Mart 1990'da Halepçe'yi anma yürüyüşünün 1500 kişilik bir kitle ile gerçekleştirilmesi, 19 Mart 1990'da Irak Konsoloslugu önünde 300 kişilik bir korsa gösterinin düzenlenmesi ve de 21 Mart 1990'da 1000 aşkın bir kitle ile meşaleli Newroz yürüyüşünün yapılması ardından; 28 Mart 1990'da Paris'teki Türkiye'li ve Kürdistanlılar işyerlerini "Cizre, Nusaybin, Silopi ve Midyat'taki Kürdistanlı esnafların kepenk kapatma eylemleri ile dayanışma için" bir günlüğüne kapattı.

Türkiye'li ve Kürdistanlıların yerleşim birimlerindeki 300'ü aşkın işyerinden, % 85'nin kepenklerini indirdiği eylem, ikna temelinde geniş bir yığınsal destek sağladı ve ayrıca yine Türkiye'lilerin ve Kürdistanlıların yerleşim birimlerinde saat 13.00 ile 15.00 arasında 1000'e yakın insa-

nın katıldığı, izinsiz bir yürüyüş gerçekleştirildi.

Türkiye'li ve Kürdistanlı radikal akımların tümünün katılımıyla oluşturulan "Kürdistan Halkıyla Dayanışma Komitesi" insiyatifinde başarı ile yürütülen eylemler dizisinin bir parçası olarak, aynı gün saat 11.00 de düzenlenen basın toplantısı yanında; eylemin tanıtılması ve popülerize edilmesi için sembolik olarak "Libération" gazetesi "TV-2" 50'şer kişilik bir kitle ile "basıldı"

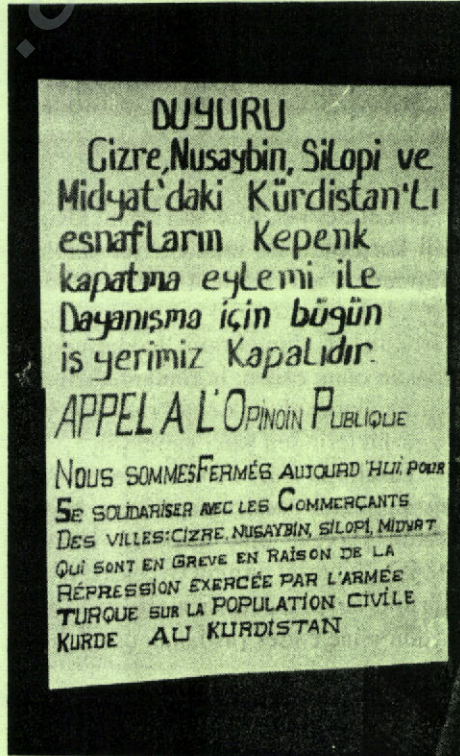
Özetle denilebilir ki, hedefine ulaşan eylem Paris'teki Türkiye'li ve Kürdistanlı kamuoyunda sempati ile karşılanırken, Fransız kamuoyunda da yankı yarattı. Ve en önemlisi Türkiye'li ve Kürdistanlı devrimci güçlerin enternasyonalist kardeşleşmesi yolunda güçlü bir adım oldu.

İşçi sınıfının "Uluslararası Birlik ve Dayanışma Günü" 1 Mayıs PARİS'te yoğun bir katılımı kutlandı.

Bu seneki 1 Mayıs gösterilerine katılımın yoğun olması, son dönemlerde Doğu Avrupa'daki gelişmelerle zafer narası atmaya alışmış burjuvaziye meydanların hiçde sandıkları gibi boş olmadığını gösterdi. İşçi sınıfının mücadeleye devam ettiğini ve sınıfsız bir toplum kuruluncaya kadar da devam edeceğini sınıf tarihine bir kez daha kaydetti.

50 bine yakın yürüyüş kolunun, 10 bin kadarını Kürdistanlı ve Türkiye'li oluşturdu. Sayının bu çokluğu Kürdistan ve Türkiye'deki politik ortamın sıcaklığı ile yakın ilişki halindedir. Bunun dışında gruplarla İran, Irak, Portekiz, Nikaragua, El-Salvador, Peru, Şili, Kolombiya ve Sri-Lanka'dan emekçiler hazır bulunarak 1 Mayıs'ın anlamını en güzel biçimde sergilediler.

Temel Demirer
Paris-28.03.1990

KÜRT HALKININ DEĞERLİ DOSTU, TÜRK AYDINININ ONURU VE BİLİMİN YILMAZ SAVAŞÇISI: İSMAİL BEŞİKÇİ

Onurlu kavgasıyla Türk sömürgeciliğini yargılayan ırkçı, Kemalist resmi ideolojiyi ayaklar altına alan, değerli bilim adamı İsmail Beşikçi, faşist Türk sömürgecileri tarafından tekrar tutuklanıp, zindana atıldı.

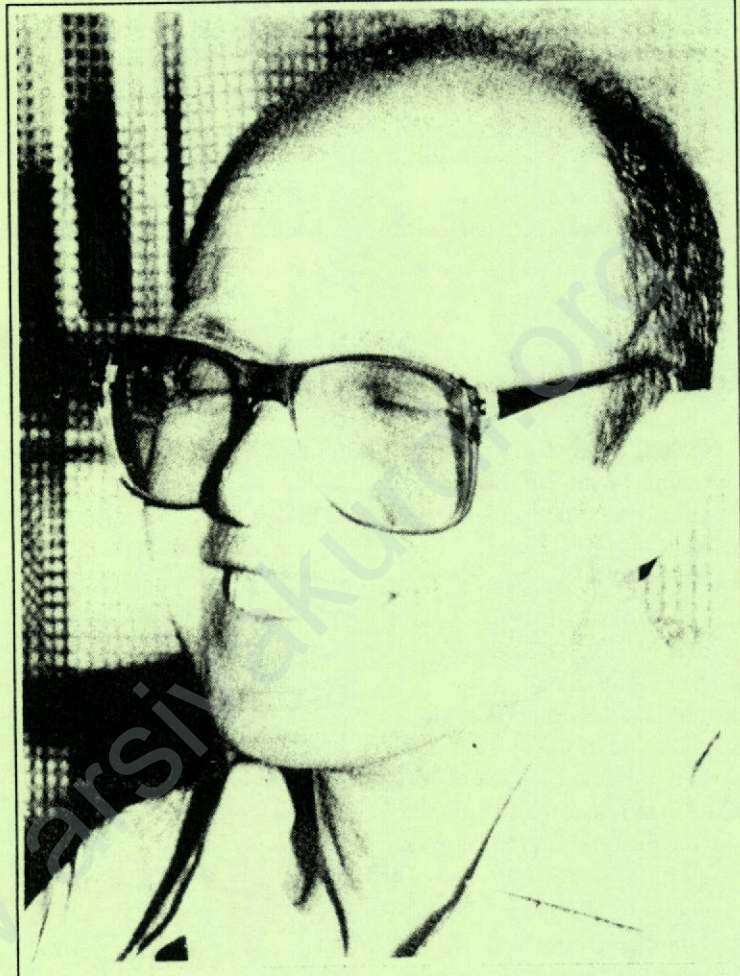
Peşpeşe yayınlanan "Devletlerarası Sömürge Kürdistan" "Bilim-resmi ideoloji, Devlet-Demokrasi ve Kürt Sorunu", "Bir Aydın, Bir Örgüt ve Kürt Sorunu" adlı 3 kitabı nedeniyle İstanbul DGM'si tarafından "Kürtçülük" propagandası yaptığı savıyla tutuklanan sayın İsmail Beşikçi, 18 Nisan 1990'da İstanbul 2 nolu Devlet Güvenlik Mahkemesinde yapılan ilk duruşmasında siyasi savunma yaptı.

Hayatının son 16 yılının 10 yılını cezaevinde geçiren İsmail Beşikçi şimdi de 25 yıla yakın bir ceza tehditi altındadır. Yayınlanan üç kitabı da yasaklanan İsmail Beşikçi'ye, her bir kitabı için 7,5 ile 15 yıl arası değişen hapis cezaları istenmektedir.

Yaşamını Kürt halkının ulusal demokratik haklarının savunmasına, ırkçı kemalist resmi ideoloji karşısında Kürt ve Kürdistan gerçekliğini dile getirmeye adanmış İsmail Beşikçi Kürt toplumunun sorunlarına eğilmiş, Kürt halkının sosyal, sınıfsal ve tarihsel yapısını incelemiş ve vardığı sonuçları bilimsel bir açıdan, gerçekçi bir şekilde ortaya koymuştur.

Bir çok sözüm ona Türk bilim adamı resmi ideoloji karşısında Kürt halkıyla ilgili doğruları açıklamaktan (bedeli ağır olduğu için) kaçınmıştır. Bu sözde bilim adamları gerçeklere ve bilimsel verilere karşı gözlerini kapatmışlar ve böylece nesnel olarak Türk sömürgeciliğinin işbirlikçisi ve ırkçı resmi ideolojinin taşıyıcısı durumuna gelmişlerdir.

İsmail Beşikçi hertürlü baskıyı, zulmü, zindanı göze alarak, diğer bilim adamlarının kaçındığı ağır bedeli göğüsleyerek bilimsel verilerin açıklanması doğrultusunda en ufak bir taviz vermeden, gerçekleri dile getirip onurlu ve kararlı mücadelesini sürdürmüş-

tür.

İsmail Beşikçi, Kemalist resmi ideoloji karşısında en ufak bir tereddüde düşmeden, geri adım atmadan bilime bağlı kalarak tercihini yok sayılan, her türlü insani demokratik haklarından yoksun olan, ezilen, horlanan mazlum Kürt halkının ulusal demokratik hak ve özgürlüklerinden yana yapmıştır.

"Yasalarda Kürt demek yasak, Kürdistan demek yasak ama, Kürt ve Kürdistan gerçek" diye haykıran İsmail Beşikçi, bilimsel tutumu ve cesaretiyle, görüşlerinden ödün vermezliğiyle dünyada eşine ender rastlanan örnek bir bilim adamıdır.

Kendisine bilim adamı diyen sahte profesörlerin iki yüzlülüklerini ortaya

koyan, yüzlerindeki sahte bilim maskesini söküp atan, Kemalist resmi ideolojinin şöven zincirini parçalayan İsmail Beşikçi, Türk aydınının yüz akıdır.

Korkak aydınların, sahte profesörlerin kafası, beyni resmi ideolojiye göre işlerken, onun beyni bilimsel verilere ve gerçeklere göre işliyordu.

Bilimden ve mazlum Kürt halkından yana işleyen bu beyin, bir cevherdi, etrafına umut saçıyordu. İşleyen bu beyin sömürgeci Türk devletinin, Kemalist yazar çizer takımının paçalarını tutuşturan bir kıvılcımdı.

Türk şövenizmini, burjuva basını ve her türlü sahte prof ve korkak aydının içyüzünü deşifre eden özgür bir beyindir. Sömürgeci Türk burjuvazisi

ona baskı yaptı, zulüm yaptı, mesleki haklarını elinden aldı, onu zindana attı, hemde on yıllarca zindanlarda tutarak, süründürerek, onu elinde fiziki olarak tutsak tuttu, ama asla onun bilimden yana işleyen beynini tutsak edemedi.

Sömürgeci faşist Devlet Güvenlik Mahkemesinde yargılanan, ama aslında kendisi mahkeme heyetini yargılayan İsmail Beşikçi, yukarıda değindiğim gerçekliği şöyle dile getiriyordu:

"Kürt ve Kürdistan gerçek... Gerçeğin meşruiyetini ise yasalar belirleyemez. Gerçek gerçektir. Hiç bir yasa gerçeği yok saymaya güç yetiremez...Ben, gerçeğe inanıyorum. Atın beni mapusa, ama tutsak edemezsiniz. Tutsaklığı bana kabul ettiremezsiniz. Tutsak olan sizlersiniz. Gerçeğin tutsağı kişisel yaşamın tutsağı. Ters çalışan aklın tutsağı olmak istemiyorum."

Birçok korkak aydın ve sahte prof'lar zindanlara düşmeden, mahkemelik olmadan, mesleki kariyerlerini, sürdürerek ve sözüm ona dışarıda "özgürce" dolaşarak "kişisel yaşamın, gerçeğin ve ters çalışan aklın tutsağı" olmuşlardır. Ömürleri Kürtleri yok saymakla geçen bu onursuz aydın ve prof'lar karşısında İsmail Beşikçi onun ve erdemim simgesidir. Devrimci ve enternasyonalist kişiliğiyle İsmail Beşikçi sadece Türklerin değil, Kürtlerin de "Sarı Hoca"sıdır.

İkeliği ve tutarlılığıyla, görüşlerinden en ufak bir taviz vermeyen kararlı tavırla İsmail Beşikçi, aynı zamanda, Kürt aydınının da kavga öğreticisi ve Kürt halkının sürdürdüğü savaşımın yol göstericisidir.

Kendisine ilerici devrimci diyenlerin, 70 yıllık "Komünist" partisi geleneğini sürdürenlerin "Ulusal Egemenliğe" ve "23 Nisan Çocuk Bayramına" sahip çıkıp kutladıkları bir durumda bakınız İsmail Beşikçi neler diyor:

"23 Nisan'larda dünya çocuklarına bayram armağan edenler, 'Biz çocukları çok severiz, dünya çocuklarına bayram armağan eden ilk devlet biziz' diye övünenler, Kürt çocuklarına dipçik göstermektedirler..."

Kürdistan'da fiilen yaşanan ise Kürt çocuklarının gözlerinin önünde baba-

larına, dedelerine, amcalarına, ağabeylerine, analarına, ebelerine, ablalarına işkence yapıldığıdır. Ve bu tür olaylar sık sık yaşanmaktadır." (Mahkemede ki savunmadan)

Köleci toplumda ortaya çıkan sömürge imparatorluklardan bu yana, ta günümüzdeki kapitalist sömürgecilığe dek sömürgeciler bir yandan girdikleri sömürge toprakların yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarını talan ederlerken, diğer yandan da sömürge ülkelere uygarlık götürdüklerini iddia etmektedirler. Türk sömürgeciliği de "Doğuya" medeniyet götürdüğünü hayasız bir şekilde propaganda etmektedir. Oysa ki, onların medeniyet dediği şey vahşettir, baskıdır, zulümdür. Sömürgeci burjuvazinin çanak yalayıcıları olan korkak aydınlar ve sahte prof'lar de bu propagandanın gönüllü misyonunu üslenmektedirler. Bu tür sehtakarların maskesini aşağıya indiren İsmail Beşikçi şöyle diyor:

"Türkiye'de, uzun ünvanlı profesörler, kocaman kocaman profesörler Türk uygarlığının kadına çok büyük saygı gösterdiğini, çok büyük değer verdiğini anlatıp durmaktadırlar. Biz, Kürdistan'da sık sık yaşanan olgulardan söz ediyoruz. Kürdistan eli kolu bağlanmış işkence altından tutulan erkeklerin gözlerinin önünde kadınlara işkence yapılmaktadır. Kadınlar çıplak soyulmakta, saçlarından sürüklenip götürülmekte binbir türlü hakarete ve işkenceye maruz kalmaktadırlar. Uzun ünvanlı profesörler, devletin de teşvik ve desteğiyle, Türk uygarlığının kadına verdiği değeri anlata dursunlar, Kürdistan'da fiilen yaşanan olay budur. Türk güvenlik güçlerinin Kürt kadınlara reva gördüğü muamele budur." (Mahkemede ki savunmasından)

Kürdistan'da ta Osmanlılardan beri devletin yoğun bir şekilde uyguladığı baskı politikası neticesinde büyük, kitlesel bir göç olayı yaşanmaktadır. Tarihten günümüze dek Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'da yaptığı vahşet, baskı ve zulüm dünyanın diğer sömürge ülkelerinde çok ender rastlanan olaylardır. Sömürgeci Türk burjuvazisi militarist işgalci güçleriyle, polisiyle, MİT'yle, itiyile, Özel Tim'yle yaptığı operasyonlar ve askeri tatbi-

katlarıyla Kürdistan'ı bir kan mezbahasına çevirmiş, dağ'da, bayır'da, Şehir'de, köylerde gördüğü yoksul Kürt insanını katletmiş, yakalayıp ağır işkencelerden geçirmiş, zindana atmıştır. Tüm bunlarla yetinmeyen sömürgeci faşist kudurgan güçler, dünyanın hiçbir yerinde görülmeyen, duyulmayan bir uygulamayla Kürdistan'ın bir köyünü çocuk, ihtiyar, kadın demeden tümünü toplu bir şekilde işkence ve dayaktan geçirerek, sonunda onlara zorla insan pislliğini yedirtmişlerdir. Bu vahşeti uygulayan Yüzbaşı Cafer Çağlayan köylülerin onu şikayet etmesi üzerine göstermelik olarak yargılandığı mahkemede iki buçuk ay'la cezalandırılmış ve cezası da paraya çevrilerek serbest bırakılmıştır. (Zaten bu faşist Yüzbaşı tutuksuz olarak yargılanıyordu) Evet, Kürtler işte böylesine bir vahşet ve kölelik düzeni altında yaşamaktadırlar.

İsmail Hoca'nın değimiyle: "Kürtlere emperyalist devletlerin ve emperyalist devletlerle işbirliği içinde olan Türklerin, Arapların ve Farsların layık gördükleri düzen, bir kölelik düzenidir. Böyle bir düzenin dünyada bir eşi daha yoktur." (Mahkemede ki savunmasından)

Böylesine iğrenç bir düzenin pençesinde inim, inim inleyen mazlum bir halkın sürdürdüğü mücadeleyi desteklemek bırakın devrimciliği, demokrasiliği, insanım diyen herkesin boyun borcudur.

18 Nisan 1990'da İstanbul 2 nolu DGM'de yaptığı savunmada verdiği yüzlerce örneklerle Kürt toplumsal gerçekliğini bilimsel açıdan nesnel bir şekilde analiz eden İsmail Beşikçi, Kürtlerle ilgili o kadar çok sorunlara değiniyor ki, insan hangi sorunlarla ilgili sözlerini aktaracağını bilemiyor.

Yukarıda zoraki sürgün ve Kürt köylülerine zorla yedirilen insan pislği olayından kısaca bahsettim. İsmail Hoca, yaptığı savunmada bu soruna da değiniyor, şöyle diyor: "Kürdistan, bok yedirmeler, kimyasal silahlar vs. yanında sürgünlerle yönetilmektedir. İç sürgünler, dış sürgünler bir devlet politikası olarak uygulanmaktadır. Kitleleri buldukları yerleri terke zorlamak için her türlü mağduriyet yaratılmaktadır. Kitleler bu mağduriyet-

lere rağmen yerlerini, yurtlarını hala terk etmiyorlarsa, o zaman resmi olarak sürgün edilmektedir. Bu olguların hangisi Kıbrıs'da yaşanmıştır? Rum-Türk ilişkilerinde bir sürgün olayı var mıdır?" (a.g.s)

Bilindiği gibi yüzyıllardan beri Kürt halkı Mart ayında özgürlüğün ve zulme karşı başkaldırılışın sembolü olan Newroz'u kutlamaktadır. Mart 1990'da Kürt halkı Newroz ateşini körükleyerek bunu mücadelenin bir üst evresine sıçratarak bir "Kürt intifada"sı yaratarak ulusal direnişini kararlı bir şekilde sürdürmüştür.

Sömürgeci Türk devletine karşı gelişen bu direniş ve başkaldırı olayı esnasında kudurganlaşan sömürgeci TC. Kürdistan'da en vahşi bir şekilde baskı ve terörü uyguluyarak Cizre ve Nusaybin'de bir çok Kürt yurtseverini katletmiştir. Sömürgeci Türk devletinin özellikle Cizre ve Nusaybin'de yoğunlaştırdığı devlet terörünü protesto etmek, devletin uyguladığı baskı ve zulme başkaldırmak için Diyarbakır, Batman, Silvan, Silopi, Hani ve Lice'de de Kürt halkı radikal kitle direnişine geçerek, protesto eylemliliğini sürdürmüştür.

Türk sömürgeciliğinin, faşizmin ve zulmün ocağında pişe pişe korkusunu atan yiğit Kürt halkının bu başkaldırısı ve direnişi Kürdistan mücadele tarihinin onurlu sayfalarında yerini almıştır.

Kürt halkının bu onurlu mücadelesini selamlayan ve yüreği Kürt halkının haklı savaşımıyla birlikte çarpsan İsmail Beşikçi siyasi savunmasında Kürdistan'daki devlet terörü için şöyle diyor: "Batman esnafının tamamı, Nusaybin'deki ve Cizre'deki devlet terörünü protesto etmek için, 3 Nisan 1990 gününde kepenklerini kapatmıştır. Devlet yetkililerinin ısrarına rağmen kepenklerini açmamıştır. Bunun üzerine Özel Tim'lere mensup devlet güvenlik güçleri balyozlarla, tekmelerle kapatılan kepenkleri, kapıları, kilitleri, camları kırmışlardır. Kepenkleri bu yolla açmaya çalışmışlardır. Bundan daha büyük devlet terörü olur mu?" (a.g.s.)

İsveç'teki Kürt Dernekleri Fedarasyonu, Avrupa'daki tüm Türk ve Kürt siyasi hareketleri, Demokratik kuruluşlar, Almanya'daki Yeşiller Partisi mil-

YİĞİT KÜRT KIZI ZEKİYE ALKAN'I SAYGIYLA ANIYORUZ

Onurlu bir kavganın yiğit bir neferi, Kürdistan halkının zulme başkaldırılışının sembolü Newroz'un canlı kıvılcımı olan Zekiye Alkan'ın kendisini yakarak ortaya koyduğu bu onurlu mücadelesi ve anlamlı eylemi Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesinin tarihine örnek bir olay olarak geçecektir.

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi 3.sınıf öğrencisi olan Zekiye Alkan "Newroz ateşi çalı çırpıyla yakılmaz, Newroz canla ateş olmalı" diyerek, Kürt halkının Newroz'unu kutlayan pankartını açarak kendini yaktı.

Ağır bir şekilde kaldırıldığı hastahane de kendisi ile yapılan görüşmede asıl niyetinin Diyarbakır surlarına çıkıp eylemini orada gerçekleştirmek olduğunu söyleyen

Zekiye Alkan daha sonra şunları belirtti: "İnanın, Newroz ateşi daha güçlü olmalıydı. Ben bu eylemi isteyerek ve bilinçle yaptım, bu bir tercih sorunudur. Bu benim devlete ve düzene olan öfkem ve dağlarımdaki ateşlere selamımdır."

25 yaşındaki genç, körpeçik bedenini Kürdistan Ulusal Kurtuluş savaş yolunda feda edip Kürdistan Devrim Şehitlerine katılan Zekiye Alkan'ı saygıyla anıyoruz.

Selam olsun mücadele yolunda can verenlere,

Selam olsun Serdar'a, Saleh'e, Agit'e, ve Zekiye'lere...

Heviya Gel Redaksiyonu

letvekilleri, İnsan Hakları Lıgası, Avukatlar Derneği ve birçok Avrupa'lı bilim adamı İsmail Beşikçi ile dayanışmasını yükseltiyor.

İsmail Beşikçi için her türlü maddi,

manevi yardımı yapmak, onunla dayanışma içerisinde olmak tüm ilerici, yurtsever, demokrat ve devrimci insanların insanlık görevidir.

Lokman POLAT

Malatya E.Tipi Cezaevinde devrimci tutsaklar 1 Mayıs'ı cezaevinde kutladılar.
Devrimci tutsaklar ortak bir bildiri hazırlayarak açık görüşe gelen ziyaretçilere de okuttular.
Ortak bildiri metninde imzası bulunan Örgütler: DKP, TKP(B), PKK ve TSK'dır.
Bildiri metnini -içeriğini değiştirmeden- kısaltarak okuyucularımıza sunuyoruz.
Heviya Gel Redaksiyonu

1 Mayıs işçi sınıfının Birlik, Mücadele ve Dayanışma günüdür. Dünyada değişik renk, ırk, cins ve ulustan milyonlarca işçi ve emekçi bu günü büyük bir coşkuyla kutlamaktadır.

Emperyalizme, faşizme, sömürgeciliğe ve her türden gericiliğe karşı başta işçi sınıfı olmak üzere ezilen ve sömürülen tüm dünya halklarının birlik, dayanışma ve savaşını 1 Mayıs'ın tarihsel ve güncel anlamda ifadesini bulmaktadır. 1 Mayıs proleterya enternasyonalizmin yanı sıra, halkların kardeşliğinin de bir sembolüdür.

İşçi sınıfının ideolojik-politik hattı: Marksizm-leninizm, ezilen ve sömürülen halkların bağımsızlık, özgürlük ve sosyalizm mücadelesine kaynaklık etmekte, ulusların ulusal ve toplumsal kurtuluşunun yolunu aydınlatmakta ve kılavuz olmaktadır.

Dünyanın bir çok yerinde, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da devrimci durum, kendi öz dinamikleriyle gelişen ve dünya devrimci sürecine ivme kazandıran bir çok örnekler seğilemektedir.. Bugün Ortadoğu'da, Türkiye ve Kürdistan'da devrimci süreç ve bu sürecin devrimci dinamizmi hızla yükselmektedir.

1990 1 Mayıs'ında Türkiye ve Kürdistan'da halklarımızın mücadelesi düşmanı her yönüyle korkutacak bir seviyeye gelmiştir. Daha dün çoluğu çocuğu, yaşlısı ve genciyle bir araya gelip Kürdistan devrimcilerinin ateşlediği Bağımsızlık meşalesi etrafında kenetlenen kürt halkı, Özgürlük bayramı newroz'da; Nusaybin'de, Cizre'de Batman'da, Diyarbakır'da isyan bayrağını açmıştır. Yine İstanbul başta olmak üzere Türkiye ve Kürdistan'ın dört bir yanında 1988 ve 1989 baharında işçi eylemleri gittikçe artan biçimde mücadelenin yükseldiğini göstermektedir.

Halklarımızda hak arama ve demokrasi bilinci gittikçe artıyor. Demokra-

tik kadın hareketi, Barış ve insan hakları için mücadeleciler hareketler, toplumlarımızın demokrasi dokusunda gittikçe daha güçlü yer alıyorlar.

Türkiye'de işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesi, Kürdistan'da ise, ulusal-kurtuluş mücadelesi faşist diktatörlüğün açmazlarını derinleştirmektedir. Faşist diktatörlüğün açmazları derinleştikçe halklarımıza iç savaş dayatmaktadır. Kürdistan'da sürdürdüğü savaşta bu yöndeki hazırlıklarını da tamamlamakta, Türkiye Cephesinde başlayacak muhtemel gelişmelere karşı tedbirlerini almaktadır. Kürdistan, Türkiye'deki iç savaş yöntemlerinin denendiği manevra alanı olarak kullanılmaktadır. Kürt gerillalarına karşı özel harp metodu kullanarak teritoryal ve benzeri yöntemlerle sivil vurucu gücünü kendine yedeklemeye çalışmaktadır. Faşist Diktatörlük Türkiye ve Kürdistan devrimci demokratik güçlerini geriletme için saldırılarını yasal alanlarda da arttırarak sürdürmektedir. Son dönemde faşist 413.maddeye dayanarak kanun hükmünde kararnemelerle saldırı halkasına son bir halka daha eklemiştir. Bu 1 Mayıs'ta da Türkiye işçi sınıfının mücadele gününü, geleneğine uygun bir şekilde kutlamasını engellemek istemektedir.

1990 1 Mayıs'ının, 1 Mayıs'ın simgesi Taksim alanında kutlanmasını engellemeye çalışarak, faşist terörü estirmekten geri durmayacak katliamlara sahne olabilecek mesajını veren militarist faşist güçlerin başta Türkiye ve Kürdistan olmak üzere tüm dünya kamuoyundan gizleyemedikleri gerçek yüzlerini maskeleyecek hiçbir "gereğe" yoktur. Hiçbir tedbir ve baskı faşist diktatörlüğün çöküşünü önleyemez. Faşist egemenliğin her geçen gün derinleşen zaafı Türkiye burjuvazisinin faşizmle de yönetememesi anlamına gelmektedir.

Kürdistan'da Kürt halkının yükselen mücadelesi karşısında Türkiye devrimci hareketine çok önemli görevler düşmektedir. Türkiye devrimci hareketinin Kürt ulusal-toplumsal kurtuluş mücadelesi ile dayanışma içerisinde olması gerçek bir enternasyonalist görevdir. Bu destek yalnızca propaganda düzeyinde kalmamalı asıl olarak Türkiye devrim mücadelesini, yükseltmekle olmalıdır. Türkiye ve Kürdistan devrimcilerinin kendi ülkelerinde yükselttikleri savaş, dünya devrimci hareketinin bir parçası olarak onun gelişmesine gerçek bir katkı sağlayacaktır.

Sömürgeci Türk devleti 1 milyona varan ordu ve polis gücünün önemli bir gücünü Kürdistan'a, Kürt halkının üzerine sürmektedir. Faşist diktatörlüğün Kürdistan'da sürdürdüğü bu haksız savaşa karşı ordu içerisinde bir karşı cephe oluşturarak silahların Kürt halkına değil, katliam için emir veren faşist subaylara çevrilmesi için mücadele edilmelidir. Bunun sağlanması en başta Türk devrimcilerinin görevidir. Türk gençlerinin Kürdistan'da sürdürülen haksız savaşa alet olmaması yönünde mücadele edilmelidir. Sloganımız "Kürdistan'da Askerliğe Hayır" olmalıdır.

"Başka bir ulusu ezen ulus, özgür olamaz" esprisinden hareketle Kürdistan Özgür olmadıkça Türkiye'de de gerçek anlamda bir özgürlükten bahsedilemez. Bu anlamda Türkiye devrimci hareketinin en önemli görevi mücadelenin tüm alanlarında demokratik taleplerin başında, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını savunması ve bunun gerçekleştirilmesi için mücadele etmesi enternasyonalist bir görevdir. Sadec bununla da yetinmeyip bugün faşizmin Kürt halkı üzerinde giriştiği katliamlara karşı Türkiye emekçi halkının bu baskı ve

sömürgeci zulme karşı çıkmasını da sağlamaktır.

1 Mayıs 1990, ülkelerimiz Türkiye ve Kürdistan özelinde Emperyalist-kapitalist zincirin kırılıp yok edilmesi için enternasyonalizmin Marksist-leninist kavranışını daha bir güncelleştiriyor.

Bugün Kürt ve Türk halklarının yükselen mücadelesi, devrimci hareketleri daha fazla birliğe zorlamaktadır. Birlik doğrultusunda atılan adımlar ileride kurulacak Türkiye ve Kürdistan halklarının sömürgeciliğe karşı mücadele cephesinin ilk basamağı olacaktır.

Cezaevindeki tutsaklar olarak bugüne kadar olduğu gibi bu günden sonrada mücadele ve direnişimizle Türkiye ve Kürdistan'da faşizme karşı yürütülen kavganın önemli bir parçası olacağımız inancıyla 1 Mayıs 1990'ı, tüm dünya halklarını ve proleteryasını selamlıyoruz.

Yaşasın 1 Mayıs

Biji Yek Gulan

Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği

Karkaren Hemu Welatan u Gelen Bindest Yekbin

DKP, TKP(B), PKK, TSK

MÜCADELEYE DEVAM EDİN

İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs bu yılda Türkiye'de kanlı bir şekilde kutlandı.

Kadın ve Erkeklerin birlikte omuz omuza sınıf mücadelesinin pratiği içerisinde yer almanın en güzel somut örneğini veren Gülay Beceren, 1 Mayıs'ı kutlama eyleminde Taksim-Harbiye'de Bektaş Özkan ve Ali Yılmaz'la birlikte polis tarafından kurşunlanıp, yaralanarak felç oldu.

21 Sosyalist dergi ve gazete temsilcisi Gülay Beceren'i Çapa Tıp Fakültesi Hastahanesinde ziyaret etti. Sağlık durumu ve moralinin iyi olduğu belirtilen Gülay Beceren'in tüm ilerici, demokrat, yurtsever ve devrimci sosyalistlere mesajı: "Mücadeleye devam edin, her zaman sizinleyim. Hepinizle tekrar görüşeceğiz."

Yiğit devrimci, mücadelecü Gülay Beceren'le devrimci dayanışma içerisinde olmak tüm ilerici ve devrimcilerin görevidir.

Gülay Beceren ile devrimci dayanışma içerisinde olduğumuzu belir-

tir, ona şifalar dileriz.

Heviya Gel Redaksiyonu

Not: Gülay becerenin tedavisi için açılan kampanyaya katılmak isteyenler şu kontoya para yatırabilirler: Gülay Beceren

**Ziraat Bankası Beyoğlu Şubesi
201470-3 İSTANBUL**

BREMEN'DE ORTAK EYLEMLER

Örgütlü mücadelenin daha geniş kitlelere yansımaları, insanların eğitilip disipline edilmesi ve örgütlenmesi için başarının şartlarından biri de hiç kuşkusuz sol yalpacade bulunan diğer örgüt ve organizasyonlarla ilkesel birlikler yapmak, sürece uygun eylem birlikleri gerçekleştirmektir.

Bu perspektivden yola çıkan biz Bremen'deki TSK taraftarları, Bremen biriminde TDKP, Devrimci İşçi, Partizan, AV.Dev-Genç ve TİKB taraftarlarıyla bir eylem platformu oluşturmuş bulunmaktayız. Daha önceleri Batı Alman Emperyalizmi tarafından çıkarılmak istenen "Yeni yabancılar Yasası"na karşı olmak için oluşturulan bu platform sonraları işlevini daha da genişleterek Kürdistan'daki katliamları protesto etmek için bir dizi eylemleri de programına aldı. Bu program çerçevesinde birimizde bir dizi eylemler geliştirildi.

Yeni yabancılar Yasası'nın ırkçı-şo-

ven içerik taşıdığını, Hitler'cilerin ruhunu canlandırdığını en geniş kitlelere anlatmak için tüm yabancıları ve düşüncelerinde çaktığımız Almanları bu eylemlere çekmek için bildiriler

(Türkçe-Almanca) çıkarıldı. Kahve konuşmaları yapıldı. Şehir merkezinin en işlek yerinde infarmasyon için masa her cumartesi günü açıldı. Açılmayada devam ediyor. Yabancılar bu ırkçı-ge-

"Kürdistan için ölüme giden Zekiye Alkan'ı ve Nusaybin'de, Cizre'de ...sömürgeci zulme karşı en önde yürüyen analarımızı, kadınlarımızı saygıyla selamlıyoruz. Onlar kurtuluşun müjdecisidirler. Çünkü, ezilenlerin en ezileni kadınlar ayağa kalktıktan sonra artık hiçbir güç bizi engelleyemez."

KADIN KONFERANSI

Şermin

İsveç Kürdistan Demokrat Derneği "8 Mart Uluslararası Kadınlar Günü" münasabıyla, 11 Mart'ta Stockholm'de bir konferans düzenledi. Konferansta Kürdistan'ın dört parçasından onbir konuşmacı değişik gündem maddeleriyle ilgili bilgilendirme yaptılar, görüş sundular.

İsveç Yabancılar Dairesinden ve İsveç Kilisesinden birer temsilci bayan yaptıkları konuşmalarda; Kürt kadınlarının bu tür çalışmalarını çok sevindirici bulduklarını ve gönülden desteklediklerini belirttiler.

Cezaevinden ve Diyarbakır kampından gönderilen mektuplar ilgiyle dinlendi, yürekler onlar için çarptı.

İsveç'te ilk defa Kürt kadınları böy-

lesine geniş bir gündem çerçevesinde sorunlarını dile getiriyorlardı. Bizde bu tür çalışmaların ve kadınların mücadeleye aktif katılımının artmasını diliyor; konuşmacılardan Şermin'in konferansta yaptığı Kürtçe konuşmanın Türkçesini anahatlarıyla okuyucularımıza sunuyoruz.

Değerli dinleyiciler

Bildiğiniz gibi, derneğimiz kuruluşundan bu yana her yıl "8 Mart Uluslararası Kadınlar Günü"nü çeşitli şekillerde kutluyor.

Bu yıl da; böyle bir konferans düzenledik. Bu konferans; Kürt kadınlarının durumunu ve sorunlarını dile getirmek, tartışmak, imkanlarımız ölçüsünde varolan sessizliği kırmak için gerekli ve önemli bir adım olarak görüyoruz.

Kadın sorunu, sadece kadınların sorunu değildir. Kadın sorunu içinde ya-

şadığımız toplumun sorunudur. Bu yüzden bu konu, en geniş kitleler nezdinde tartışmalı, aydınlatılmalıdır. Kadın sorununu tek başına toplumdan uzak bir sorun olarak ele almak ve çözüm yolları aramak, bizi hiçbir sonuca vordurmaz.

İnsanlık tarihine bakacak olursak, her toplumsal sistemde kadınların konumunun değişikliğe uğradığını görürüz.

İnsanlar her zaman üretimde ve doğayla mücadelede, üretim araçlarına gereksinim duymuşlardır. İnsanlar üretim sürecinde üretim araçlarıyla birlikte kendi aralarında ilişkiler oluşturmaktadırlar. Bu ilişkiler ve üretim araçlarının gelişmişlik düzeyi ve üretim ilişkileri, bir toplumun kapitalist, feodal vb. olduğunu tanımlamada temel faktörlerdir.

Bu toplumda egemen olan üretim

→ rici yasaya karşı çıkması için evlerinde ziyaret edildi. 21 Mart'taki DAB'ın önderliğindeki yürüyüşe "Bremen Yabancılar Yasasına Karşı Mücadele Komitesi" pankartı altında yürümeye davet edildi. 21 Mart'ta İstasyondan başlayan yürüyüş Marktplatz'da son buldu. Şimdiye kadar hiç kimsenin yürütmediği 1000 kişinin üzerindeki kitleyi toplamayı komitemiz gerçekleştirdi. Miting alanında DAB yöneticilerine konuşma hakkımızın olduğu tekrar yenilendi. Bu işin sadece memurluğunu yapan insanlar bu önerimizi geri çevirdiler. Bizler de getirdiğimiz kitleye karşı sorumluluğumuzu yerine getirmek için konuşma kürsüsüne yürüdük ve mikrofonu ala-

rak DAB'ın gerçek yüzünü teşhir ettik kitleye haklı olduğumuzu anlattık ve kitlenin desteğini de kazandık.

İkinci bir eylem de; Kürdistan'daki katliamı, vahşeti, protesto etmek Cizre, Nuseybin halkının yanında olduğumuzu haykırmak için bir eylem gerçekleştirildi. Birkaç kez toplanıldı. Sonunda Bremen'de bulunan TC konsolosluk temsilciliğinin işgal edilmesinde karar kılındı. 5.4.1990 tarihinde kalabalık bir şekilde binanın önüne gelindi bir kısım arkadaşlar binanın içine girerek görevliye buranın işgal edilmiş olduğu söylendi. İçeride pankrat açıldı. Kürdistan'daki Katliamlara Son (Altında Almancasıda yazılı) başlıklı Almanca ve türkçe basın bildirileri, ge-

len basın mensuplarına verildi. Haklı ve meşru bir mücadelenin Kürdistan'da yürütülmekte olduğu anlatıldı. Basın ve TV kurumlarına durum anlatılırken dışarıda da bu işgali desteklemek amacıyla geniş bir kitle toplanmıştı. İyi bir kamuoyu oluşturuldu. Basının ve Alman Demokratik kamuoyunun dikkatleri Kürdistan'a çekmeleri için binanın içinde konuşmalar yapıldı. Daha sonra eylem son verildi.

Durum değerlendirilmesinde eylemin başarıyla gerçekleştirildiği kabul edildi.

**Heviya Gel Bremen
Muharibi**

biçimi, o toplumun kendi yapısına uygun düşen üst yapı kurumlarını oluşturur. Toplumda bu yapıya denk düşen dini, felsefi, siyasi düşünceler oluşturur. Eğer bir toplumda var olan üst yapı kurumlarından; dini etkilemelerden, gerici gelenek, ahlak ve uygulamalardan hoşnut değilseniz, başta o toplumun değişmesi için mücadele etmeliyiz. Çünkü ekonomik alt yapı değişmeden varolan sorunlara kökten çözüm bulunmanın olanağı yoktur.

Her toplumsal şekillenmede kadınların durumlarını açıklamak, çok zaman alır. Fakat şunu belirteyim ki, tüm sınıflı toplumlarda kadın cinsi her zaman ezilen cins olmuştur. Kadın olduğu için arka planda tutulmuş, gelişmesi engellenmiştir.

Bu ezilme, hor görülme, emekçi-işçi kadınlar, hele hele kölenin kölesi olan sömürge ulusa mensup kadınlarla burjuva kadınlar açısından aynı seviyede kesinlikle olmamıştır. Herşeyden önce çıkarları aynı olmamıştır.

Burjuva kadın, her zaman kendi sınıfının çıkarlarını savunup, gözetmiştir. Çünkü ele geçirdiği ve ne pahasına olursa olsun vazgeçmek istemediği, zenginliğini, konforunu ona borçludur. O da erkek burjuva gibi sömürüden yanadır ve sömürmektedir. Fakir halk kadını, işçi emekçi kadın bu konuda burjuva hemcinslerinden uzaktır; fakat aynı sınıftan erkeğe yakındır. Her ikisi de sınıfsal konumlarından dolayı sömürülmekte, baskı görmektedirler. Bunun içindir ki, her türlü kölelik zincirlerinin kırılması için birlikte mücadele vermelidirler.

Sömürenin, ezenin kadını ve erkeği olmaz. Her ikisinde sömürücüdür. Bazı kadın grupları, hemcinsleri olan Margaret Thecir, Benazir Butto, İndra Gandhi gibi kadın yöneticileri sırf kadın oldukları için göklere çıkarırlar. Fakat ne yazık ki, bu kadın yöneticiler de, kendi halklarına fakirlik, işsizlikten başka birşey vermemişlerdir. Öyleyse sorun, ezilenlerin sorunudur.

Kürt kadını için de sorun böyledir. Kürt kadını, ezilen sınıfa mensup olduğu için emekçi-işçi erkekler gibi sömürüden, sömürge ulusa mensup olduğu için erkekler gibi baskıdan; payını almaktadır. Fakat Kürt kadını, kadın olduğundan dolayı toplumda cins baskısı da görmektedir. Aradaki fark budur. Bu bir gerçekliktir.

"Kürt kadınları özgürdürler, üzerle-

rinde hiçbir cins baskısı yoktur" gibi basit sözlerle açıklanacak, bir gerçeklik hiç değildir.

Kürt kadınının dünden bugüne değişen olan durumunu, gelişmesini açıklayacak belgeler hemen hemen hiç yoktur. Bu konuda ya hiç yazılmamış ya da çok yüzeysel yazılıp geçirilmiştir. Fakat elde olan sınırlı kaynaklardan anladığımız göre, Kürt kadınları İslamiyetin Kürtlere kabul ettirilmesinden önce daha değişik bir konumdaydılar. Kürt kadınlarının İslamiyetin kabulünden sonra ve Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesinden sonra da çok daha değişik bir konumda olduklarını da biliyoruz. Daha öncesi Kürtler arasında "Zerdüş" dini yaygındı. Fakat Arap istilasıyla birlikte Kürdistan'a (MS.643) giren İslam diniyle birlikte Arap kültürü de beraberinde girdi ve kadınlar için eskisinden daha zor şartlar getirdi.

(c.p.b) Ekrem Cemil Paşa "Mukstasar Kürdistan Tarihi" adlı eserinde Arap istilasından önceki dönemlerde kadın-erkek ilişkileri hakkında şöyle yazıyor;

"Kürtlerde birden fazla kadın almak, memnu değildi. Pek mekruh gördükleri şey; levate ve zina idi. Evlenmek için nikah kıymak yoktu. Aile reislerinin muvafakatı ile iki gencin birbirini kabul etmeleri evlenmek için kafi gelirdi..." (M.K.T. c.p.b. s.25-26)

Yine aynı kitapta şu sözlere rasthyoruz;

"Kadimden beri, Kürtlerde, kadınlar erkek hayatına iştirak ederler. Kadının; Kürt içtimaiyatında pek muhterem yeri vardır. Kürtler, evin büyük hanımına 'keybanu' derlerdi, yani aile reisesi. Bugün Kürtler 'keybanu' kelimesini, 'kevani' diye telefuz ederler." (M.K.T;c.p.b.s.26)

Kürdistan'da çok önceleri var olan, yaşlı kadınların özel konumu, bugün halen kendini koruyor. Bugünde yaşlı Kürt kadınlarının sözü dinleniyor, karar alırken onun da görüşü alınıyor. Özellikle göçebe aşiretlerde bu durum daha belirgindir. Bazen yaşlı Kürt kadınları elde silah aşiretlerini koruyorlar. Kürdistan'da köylerde çeşitli şekillerde üretime ailenin geçimine katkıda bulunan kadınların şehirdeki üretime katılmayan kadınlara nazaran daha serbest bir konumda olduklarını gözlüyoruz. Şehirlerde, çalışmayan, belirli bir tahsil görme olanağı bulma-

muş kadınlarımız çok dar bir dünyada; "ev dünyasında" zamanlarını geçirmektedirler. Onların görevi, ev işi, çocuk bakımındır. Toplumdan, sosyal yaşamdan uzaktırlar. Bu durum kendiliğinden oluşmadı, Bunda, toplum yapısının, gerici feodal adet ve geleneklerin, dinin, ağa ve şeyhlerin çıkarlarına göre yorumlanmasının tesiri büyük olmuştur.

Kürdistan'da "kız" çocukları fazla itibar görmezler. Birçok yerde kızlar okula gönderilmez, erkenden evlendirilir. Kızlar için herşey günahtır. Kızlar genelde küçük görülür. Kürtlerin kültüründe önceleri böyle şeyler yoktu. Hele hele Kürdistan'da yer yer bazı kadınlarımızın giydiği "Çarşaf, peçe" Kürtlerin kültüründe hiç yoktu. "Çarşaf" Arapların Kürdistan'ı istilasıyla birlikte gelmiştir. Kürt kadınlarının daha sonraları eskiye nazaran geri durumlarına yol açan en büyük nedenler arasında; Kürdistan'ın sömürgeci güçler arasında bir savaş meydanı olmasını, ulusal, toplumsal baskıyı ve buna bağlı olarak Kürdistan'da feodal kültürün yer edinmesini, sayabiliriz.

Yine Milattan önceki dönemlere dönerek "Key Banu Hümay" saltanatından söz etmek istiyorum.

"Key Banu Hümay; Key Behmen'in kızıdır. Erkek kardeşi olmadığı için, kendisini Keyan tahtına Kürd tahtına cülus etti. M.Ö. 533

Key Banu Hümay 40 sene, Kürtlere Key Banu'luk etti. Kürtlerin ilk Şahbanusudur. Payitahtı Müdayin şehrine pek yakın olan Tisfan şehridir." (M.K.T. c.p.b s.103-104)

O zamanlar krallık babadan oğula geçtiği halde bu kez tahta varis bir erkek olmadığı için saltanat bir kadının eline geçiyordu. Bir Kürt kadını, 40 yıl Kürt toplumunu idare ediyor. Bir tek başına, bu örnek bile, o zamanlarda kadının daha fazla yeri ve saygınlığı olduğuna işarettir.

Kürdistan Kurtuluş Mücadelesinde Kürt Kadınlarının Yeri

Kürt kadını, içinde yaşadığı toplumdan uzak tek başına ele alınamaz. Kürdistan'ın sömürge oluşu gerçekliği ve bu sömürgeci boyunduruğa son verme gerekliliği Kürt kadınlarını yakından ilgilendirmektedir. Kürt kadını ulusal baskı altındadır, ülkesi işgal edilmiş, dili, kültürü yasaklanmıştır. Kürt anaları sömürgeci zulmün acısını herkes-ten fazla iliklerinde duymaktadır. Kürt

kadını, yaşamda gelişmesini engelleyen bir yığın yazılı, yazısız kanunla karşılaşmaktadır.

Kürdistan Kurtuluş Mücadele'sinde, ne geçmişte ne de bugün ne yazık ki, Kürt kadınlarının kitlesel katılımını göremiyoruz. Bunun nedenlerinin bir kısmını yukarıdaki satırlarda açıklamaya çalıştım. Fakat bu konuda hafifsenmeyecek büyük bir neden de, Kürdistan Kurtuluş Hareketlerinin kadınların mücadeleye kitlesel katılımı için gerekli önemde çalışma yapmamalarıdır. Kürdistan Kurtuluş Örgütleri ne programda ne de pratikte bu konuya yeterince ağırlık vermemişlerdir. Unutulan önemli bir nokta da, kadınların, erkeklerin sahip olduğu fırsatların tümüne sahip olmadıklarıdır. Önce bunun yaratılması için çalışılmalıdır.

Yine de herşeye rağmen, Kürdistan Kurtuluş Mücadele'sinde değişik zamanlarda, çeşitli şekillerde yer alan kadınlarımız, az da olsa olmuştur.

İşte bir kaç örnek;

Şeyh Sait İsyanı sırasında, Garzon'da Perihan Hanım kumandasındaki Kürt gücü, Şiran'da bir alay Türk askerini nehre atarak yok ediyor.

Dersim Hareketi Önderlerinden Eli Şer'in karısı Zarfe Hanım, kocasının intikamını almak için vatan haini "Efendi"yi öldürüyor sonra kendisi de ölüyor.

Jin dergisinden, "Kürt Kadınları Teali Cemiyet'inin" tahminen 1919'da kurulduğunu öğreniyoruz. Derneğin yöneticilerinden olduğu sanılan Jamülki Hanım, bir konuşmasında şöyle diyor;

"....Dernek, ulusun yaralarını sar-mak için bize elini uzatır ve her fada-karlığı başarı ile yaparsa, ulusal isteklerimizin de gerçekleşeceğini gö-receksiniz. Cenab-ı Hak, ulusumuzu her zaman mutlu kılsın." (Jin C.1, s.60)

Kürt Kadınlar Teali Cemiyeti, Kürt kadınlarının, derneksel örgütlenmesine ilk örnektir. Fakat daha sonra 1946'da başka bir Kürt Kadın Derneği çalışmasından Ahmet Fadıl Kerim bahsediyor. Buna göre; Mahabat Kürt Cumhuriyet'inin kuruluş yılında, Mahabat Cumhuriyet'inde Kürdistan Kadınlar Derneği Kuruluyor. Dernek Üyelerinin çoğunluğunu 40'ın üzerindeki kadınlar oluşturuyordu. Yayın ve tüzükleri yoktu. Dernek daha çok kültürel, sosyal faaliyetlerde bulunuyordu. Okuma, yazama kampanyasına

katılıyor, para topluyor, aile anlaşmazlıklarında aracı oluyordu. Fakat bu derneğin ömrü de, Mahabat Kürt Cumhuriyet'inin ömrü gibi kısa oldu.

Yukarıda aldığımız bu örneklerle bugün de rastlanıyor. Hepimiz, ulusal kurtuluş mücadelesine çeşitli şekillerde katılan, peşmergelik yapan, dernek ve siyasi örgütlerde çalışan, zindanlarda yatan, işkencelerden geçen, cezaevlerinde siyasi tutuklularının eylemlerini, kendini yakarak, yiğitçe destekleyen, Kürdistan yolunda Leyla Kasım gibi ölüme giden kadınlarımızın var olduğunu biliyoruz.

Kuşkusuz bu sevindiricidir. Bu kadınlarımız, sömürgecilğe başkaldıran, boyun eğmeyenlerdir ve gururumuzdurlar. Fakat bu yeterli değildir. Kürdistan Kurtuluş Mücadele'sinde binlerce, yüzbinlerce, milyonlarca Kürt kadını yer almalıdır. Amaç bu olmalıdır. Kürt Kadınlarının mücadelede gerekli yeri alması için, pratik çalışma, eğitsel çalışma gereklidir. Bu görev hepimize, kadınlara ve Kürdistan Kurtuluş Örgütlerine düşmektedir.

Büyük kadın kitlesini, sömürgecilğe karşı mücadele etmenin gerekli olduğunu kabullendirmemiz gerekiyor. Kadınlar da, kendilerini bilgisizlikten, "Bana ne" cilikten ve her türlü olumsuz etkilemelerden kurtarmak için istekli olmalı ve bunun için çalışmalıdırlar. Kadınların hepsi, kendi ayakları üzerinde durabilecek, bağımsız karar alabilecek kişilikler haline gelmelidirler. Bu konuda söz, sadece kadınlara değil, Erkekler de kadın konusunda taşıdıkları olumsuz ve geri düşünceleri atmalıdırlar. Kadın veya Erkek, öncelikle kendimizi, feodal etkilenmelerden, olumsuzluklardan arındıracağız, sonra işe koyulacağız. Bu konuda devrimciler arasında dahi demokratça düşünemeyenlere rastlanıyor.

Devrimcilerin bir kısmı; "Kadınlar zaten tüm eşitsizliklere son veren sosyalist toplumda özgür-eşit olacaklar. O zamana kadar dışlerini sıksın" diyerek bu konuda uzun erimli bir çalışmanın gerekliliğine yan çiziyorlar, oyalama taktiğine başvuruyorlar.

Bir kısmı sosyalist olduğunu iddia ediyor. Aynı zamanda sosyalizmin evin dış kapısından içeri girmesine izin vermeyeceklerini belirtiyorlar.

Bir kısmı da, devrimcilik adına, erkeğin ebedi egemenliğini savunuyor, evin reisinin "erkek" olduğunu iddia

ediyor.

Bir kısmı da, teoride herşeyi kabul ediyor fakat pratikte bunun aksini yapıyor.

Bu konuda önemli olan pratiktir. Nasıl devrimci olduğunu iddia edip de, kendi gözündeki çibani görmeyen, ulusal sorunu, ulusların kendi kaderini tayin hakkını kabul etmeyen, devrimci olmazsa, kadın konusunda da, feodalca düşünen, karısına eziyet eden, kızını başlık parası karşılığı satan da bırakın devrimciliği, demokrat bile olamaz.

Devrimcilik, devrimci düşünce, davranış her yerde olmalıdır. Evde, işyerinde, örgütte, yaşamın her alanında buna uyulmalıdır. Toplumda yer edinen, kök salan feodal adetler, uygulamalar bir günde değiştirilemez. Bu çalışma şimdiden yapılmalıdır. Öncelikle bizler kadınlar lehinde var olan gerici düşünce ve uygulamalara karşı çıkmalıyız. Uzun erimli bir çalışmada, eğitimin yeri büyüktür. Bunu yapmalıyız, "Sosyalizmi bekleyin, kurtulursunuz" türünden kandırmacalardansa gerekeni, gerçek çalışmayı uygulamaya sokmalıyız. Toplumun yarısını oluşturan kadınların aleyhindeki değer yargılarının ve şartlanmışlıklara karşı çıkmaksak istediğimiz, daha iyi yeni bir toplumu nasıl yaratacağız?

Kadın konusunda, SSCB'nin bazı Cumhuriyet'lerinde bu konuda varolan; tüm kadınların hakları temelindeki ileri konuma rağmen, halen feodal düşünce ve uygulamalara gerçek hayatta rastlanıyor. Bunun en büyük nedeni; zamanında bu konuda yeterince çalışma yapılmamasıdır.

Kürt kadınları da herşeyi başkalarının kendileri için yapmalarını beklememeli, kadere boyun eğmemelidir. İçinde yaşadığımız İsveç toplumunda ve diğer bu konuda ileri olan her toplumda kadınlar, toplumdaki eşitsiz durumlarını değiştirmek için, haklarına ulaşabilmek için mücadele vermişler ve hala veriyorlar.

Çocuklarımız için, halkımız ve kendimiz için daha iyi şartlar istiyorsak, mücadele etmeliyiz. Kürt kadınlarının kurtuluş yolu; sömürgeciliğin son bulmasıyla, sosyalist toplumun temellerinin atılmasıyla açılacaktır. Buna inanın.

Kadınlar Arasında Özel Çalışma ve Kadın Örgütlenmeleri Neden Gerekli-dir?

Bütün dünyada, her zaman ve özellikle, ulusal, toplumsal kurtuluş müca-

deleleri sürecinde kadın örgütlerine ihtiyaç duyulmuş, kadınlar arasında özel çalışma gerekli olmuştur.

Daha önce belirttiğim gibi, kadınların cinsiyetlerinden dolayı özgül sorunları vardır. Bu özgül sorunlar, genel örgütlerde, diğer bir yığın genel sorun arasında erimektedir, kaybolmaktadır. Örneğin, Kadınların "Dayağa karşı" başlattıkları kampanya genel örgütlenmeler de bu derece ön plana alınmazdı.

Nasıl ki, işçiler, işçi olmasından kaynaklanan sorunlar için sendikada da örgütleniyorsa, nasıl ki, köylüler çıkarları gereği kooperatiflerde örgütleniyorsa, nasıl ki, öğretmenler mesleki sorunları için, öğretmenler Derneği bünyesinde yer alıyorsa; kadınlar da kendilerine has özgül sorunları etrafında örgütlenebilmelidir. Kadınlar arasında böyle özel bir çalışma olmazsa, geniş kadın kitlelerini genel mücadeleye çekmemiz mümkün olamaz.

Birçokları, kadınlar için ayrı örgütlenmeleri gerekli görmüyor, bunun mücadeleyi böleceğini iddia ediyorlar. Oysaki kadınlar, hakları için mücadeleyi, Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi ve sosyalizm mücadelesi ile paralel yürütebilirler; hem demokratik kadın örgütlenmelerinde, hemde diğer demokratik, siyasi örgütlerde yer alabilirler.

Sendikalarda örgütlü olan işçilerin, işçi partilerinde de örgütlü olması çok doğaldır. Onların sendikalarda örgütlü olmaları mücadeleye zarar vermez onu bölmez. Aksine onu ilerletir.

Bana göre, zaten bu işin bilincinde olan kadınlar değişik siyasi, demokratik yapılanmalarda yer almaktadırlar. Fakat geride kalan kadın kütlesini hangi alternatifle kazanacağız? Birçok kadın, okula gitme, çalışma fırsatı bile

bulamamış, sosyal yaşamdan uzak kalmıştır. Bu kadınlarımızın bir günde, erkeklerle, siyasi veya demokratik örgütlerde eşit bireyler olarak, eşit şartlarda çalışabilmesini bekleyemeyiz. Oysa, demokratik kadın örgütleri, çatıları bünyesinde geniş kadın kitlelerini toplayabilir. Onlara, onların dilinden seslenebilir, çalışmalarını onların ilgi alanlarına göre uyarlayabilir. Onların şartlarından hareket edebilir.

Klara Zetkin, "Alman Komünist Partisi" Merkez Komite üyesi olup, yaşamının büyük kısmını sosyalizm ve kadın hakları mücadelesi ile geçirmiştir.

Klara Zetkin, birgün Lenin'le, kadın hareketinin içinde bulunduğu durum hakkında tartışıyor ve bilgi alışverişinde bulunuyor.

O yıllarda Avrupa'da gelişen kadın hareketleri arasında nasıl çalışma yo-

pılması gerektiği devrimci partiler arasında tartışma konusu oluyor. Klara, Lenin'e Alman Partisi içindeki, çok iyi ve değerli yoldaşların çoğunun kadın hareketini örgütlemek ve ona yön vermek amacıyla, onlar arasında özel bir çalışma yürütecek parti sekisyonlarının kurulması düşüncesine karşı çıktıklarını belirtiyor. Çünkü onlara göre, komünist Partiler ilke olarak, kadınların erkeklerle tam eşitliğini tanıdığından, hiçbir ayırım yapmadan kitleler arasında örgütsel çalışma yapmalıydılar. Oysa Klara'ya göre, Kadın hem sömürülen hem de erkeğin "Eveil kölesi" durumunda bulunan, dolayısıyla toplumda ikinci sınıf vatandaş işleni gören bir cins olduğundan, ona karşı özel yaklaşmak, ajitasyon, propaganda, örgütlenmede özgül sorunlardan hareket etmek, gün gibi açık bir olguydu. Lenin'de Alman yoldaşların bu "Mutlak eşitlikçi" ve ilkelerde dog-

matik tutumunu eleştirir, şöyle der;

"Niçin hiçbir yerde, Sovyet Rusya'da bile, erkekler kadar parti üyemiz yok? Niçin bu kadar az sendikali kadın işçi var? Bu olgular düşünmeyi gerektirir. Büyük, kadın kitleleri yönünde çalışmamız için özel organizmalara sahip olmak olgusunu inkar etmek, Komünist İşçi Partisi'nden "Sevgili dostlarımızın" redikallığının ve ilkelerde sarsılmazlığın göstergelerinden biridir." (Lenin, Bütün dünya kadınlarına vasiyetler, s.20)

Evet Lenin'inde belirttiği gibi bu doğruyu inkar etmemeliyiz. Fakat kadın örgütleri de çalışmalarını sadece burjuva devletlerin sınırları dahilinde tutmamalıydılar. Kadın sorununun çözümü, ulusal sorunun, toplumsal sorunların çözümüne bağlıdır.